

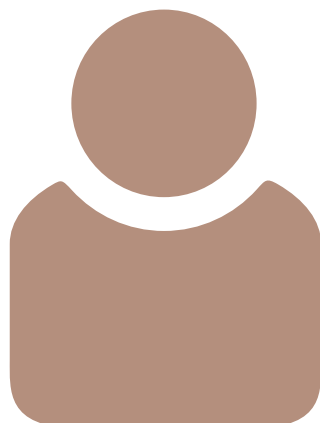
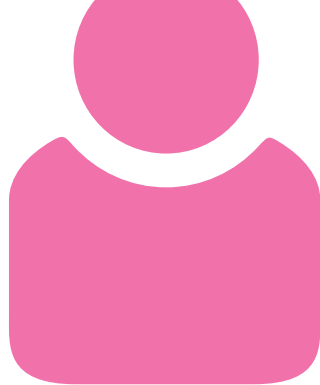
POLÍTICA SOCIAL I DRETS DELS CIUTADANS SORDS A ESPANYA

Consulta prospectiva Delphi
Escenaris d'evolució 2015-2020

Fluvià Artells Campaña
Joan Josep Artells i Herrero

Sanidad, Comunicación y Gestión del Conocimiento, SL (Barcelona)
Hospital Maternoinfantil Sant Joan de Déu (Barcelona)
Fundación Educación y Desarrollo (Madrid)

Document disponible a la pàgina web www.delphisordesa.org (descàrrega gratuïta en format PDF), mantenint la llicència CC BY-NC-SA detallada en aquesta mateixa pàgina.

Impressió sobre paper procedent de boscos sostenibles i amb un procés de producció de TCF (Total Chlorin Free), per col·laborar amb una gestió dels boscos respectuosa amb el medi ambient i econòmicament sostenible.

Aquesta obra està protegida per una llicència de Creative Commons Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional.

Vostè és lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra, i realitzar altres obres derivades sota les condicions següents:

RECONeixEM
El material pot ser distribuït, copiat i exhibit per tercers si es mostra en els crèdits.

NO COMERCIAL
No pot utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

COMPARTIR IGUAL
Si altera i transforma aquesta obra, o en genera obres derivades, només pot distribuir l'obra generada amb una llicència idèntica a aquesta.

Això és un resum legible del text legal, la llicència completa es troba disponible a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.es>

Disseny i maquetació: Fluvià Artells i SCGC, SL

© Fluvià Artells i © Joan Josep Artells

© D'aquesta edició
Sanidad, Comunicación y Gestión del Conocimiento, SL
C/ Consell de Cent 304, 2n 2a
08007 Barcelona

Primera edició: febrer de 2016

DL: B.5747.2016

Impressió a Tormiq, SL
C/ Major de Sarrià, 139
08017 Barcelona

Printed in Spain. Impressió a Espanya.

POLÍTICA SOCIAL I DRETS
DELS CIUTADANS SORDS
A ESPANYA

1. Introducció	8
1.1. Objectiu general	8
1.2. Objectius específics	8
1.3. Rellevància	9
1.4. Utilitat	9
2. Material i mètodes	10
2.1. Disseny	10
2.1.1. Trobades, consultes i entrevistes semiestructurades	10
2.1.2. Adaptació de la tècnica de grup nominal	11
2.2. Participants	12
2.2.1. Procés de captura de dades	15
2.3. Anàlisi	15
3. Resum	17
3.1. Àrees de la consulta	17
3.2. Objectiu	17
3.3. Síntesi	17
3.3.1. Evolució de la crisi econòmica i el seu impacte sobre la protecció social	17
3.3.2. Qualitat institucional de la política social	18
3.3.3. Dret a decidir autònomament de manera informada	18
3.3.4. Accessibilitat: comunicació i entorn	19
3.3.5. Sanitat	19
3.3.6. Educació	20
3.3.7. Accés al mercat laboral ordinari	20
4. Guia per a la lectura dels resultats	21
5. Resultats	22
5.1. Crisi econòmica i protecció social	23
5.1.1. Evolució de l'economia	23
5.1.2. Privació social	24
5.1.3. Sostenibilitat de recursos i prestacions de finançament públic	25
5.2. Qualitat institucional de la política social	27
5.2.1. Bon govern	27
5.2.2. Participació independent i efectiva	28
5.3. Dret a decidir autònomament de manera informada	30
5.4. Accessibilitat: comunicació i entorn	32
5.5. Sanitat	34
5.5.1. L'itinerari crític: detecció, identificació, diagnòstic i intervenció	34
5.6. Educació	38
5.6.1. Educació inclusiva sense segregació	38
5.7. Accés al mercat laboral ordinari	41
5.7.1. Inclusió sociolaboral	41
5.8. Resultats extrems	44
5.8.1. Les tres prediccions de desig més altes de l'escenari plantejat	44
5.8.2. Les tres prediccions de rebuig més altes de l'escenari plantejat	44
5.8.3. Els tres pronòstics amb més puntuació de desig favorable a l'escenari plantejat	44
5.8.4. Els tres pronòstics amb menys puntuació contraris a l'escenari plantejat	45
5.8.5. Les tres discrepàncies més altes entre les distribucions de desig i pronòstic	45
5.8.6. Les tres proporcions més altes d'incertesa en el pronòstic	45

6. Interpretació	46
6.1. Visió general	46
6.2. Expectatives d'evolució de la crisi –sortida o prolongació– i el seu impacte sobre la regressió de la política social	47
6.3. “Bon govern” del marc institucional vigent i en l'eficàcia de la participació i funcions d'intermediació de l'associacionisme: ¿regressió o transformació?	47
6.4. Alertes sobre la plenitud de l'exercici del dret a decidir autònomament i de manera informada de les persones sordes i, si s'escau, de les seves famílies	48
6.5. Compliment verificable de les disposicions vigents sobre accessibilitat, adaptacions i contaminació acústica	48
6.6. Oportunitats de millora organitzativa dels itineraris assistencials, integració de la intervenció clínica i habilitació psicoevolutiva del llenguatge	48
6.7. Oportunitats de progrés de la dimensió inclusiva de l'escolarització i la incorporació dels alumnes sords i les seves famílies en l'avaluació i identificació de bones pràctiques	49
6.8. Horitzons d'avenç de la inserció sociolaboral	49
7. Aportacions obertes	51
7.1. Relació d'aportacions obertes voluntàries dels panelistes	51
7.1.1. Impacte de les retallades en la política social: deteriorament de prestacions i serveis	51
7.1.2. Qualitat institucional de les administracions	51
7.1.3. Associacionisme: qualitat de la participació i la intermediació	52
7.1.4. Associacionisme: integració i cooperació associativa	52
7.1.5. Dret a decidir autònomament	53
7.1.6. Accessibilitat universal	53
7.1.7. Sanitat	54
7.1.8. Educació	55
7.1.9. Accés al mercat laboral ordinari	57
7.1.10. Desigualtat i segregació	58
8. Referències	59
9. Realització i assessorament	61
10. Col·laboradors	62
11. Agraïments	62
10. Annex: qüestionari base de la consulta	63

1. INTRODUCCIÓ

La transposició al marc legal espanyol de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat¹⁻³ constitueix una de les fites més destacades de la nostra política social contra la segregació i la discriminació: garanteix els drets i les llibertats fonamentals, compromet els poders públics en el seu exercici i assegura l'impuls del desenvolupament independent de les persones discapacitades.

La perspectiva de la Convenció abandona el model mèdic rehabilitador que postula la “normalització” de les limitacions individuals i adopta el model social segons el qual l'origen i la consolidació de la discapacitat es deu principalment als efectes limitadors de barreres socials i culturals al ple desenvolupament de les capacitats i al potencial de les persones amb diversitat funcional.⁴

Les administracions assumeixen el deure d'establir les mesures que garanteixin la igualtat d'oportunitats de les persones discapacitades amb tots els ciutadans i de suprimir els obstacles que impedeixen aquesta igualtat. No obstant això, a Espanya les polítiques públiques s'han vist cada cop més limitades per les conseqüències de la gestió de la prolongada crisi econòmica i la pèrdua de confiança dels ciutadans en la qualitat democràtica de les institucions públiques.

El col·lectiu de persones sordes comparteix la incertesa pel que fa a la recuperació dels avenços aconseguits en prestacions, recursos i serveis i a la seva necessària regeneració.

En les circumstàncies actuals de fragilitat econòmica i desconfiança davant la persistència de les prolongades restriccions en la prioritització de la política social, aquest informe pretén aportar elements de visió anticipativa sobre escenaris i canvis emergents relacionats amb l'evolució del compromís dels poders públics amb la salvaguarda dels drets, la cobertura i les prestacions garantides a les persones amb discapacitat auditiva.

L'informe vehicula els resultats d'una consulta grupal prospectiva –Delphi–⁵ a un panel de composició plural constituït per 171 persones –professionals, persones sordes, familiars, representants de l'associacionisme sectorial i analistes de la política social– amb una implicació diferent en l'objecte de la recerca.

La seva contribució a la identificació de consensos i zones d'incertesa facilita la demarcació de problemes no resolts i qüestions sensibles emergents que requereixen una reflexió, una deliberació més exigent o una reivindicació legítima i fonamentada.

La seva aportació ofereix una visió col·lectiva dels consensos, les incerteses i les controvèrsies associats amb la dinàmica d'avenç o retrocés en dimensions crítiques per al benestar, la dignitat i la integració i contribució social de les persones amb discapacitat auditiva.

En concret, el projecte, del qual presentem l'aportació, es justifica pel seu encert més o menys gran en la consecució i la rellevància dels objectius següents:

1.1. Objectiu general

Obtenció d'una visió col·lectiva anticipativa de tendències desitjables, impediments evitables i cruïlles crítiques en el desplegament socialment responsable de la política social de les persones amb discapacitat auditiva en els propers cinc anys.

1.2. Objectius específics

Identificació d'expectatives i pronòstics sobre:

- L'evolució de l'entorn econòmic i del seu impacte sobre la solvència de les polítiques de protecció social.
- L'emergència de la valoració crítica de la qualitat democràtica i la participació reivindicativa del

moviment associatiu.

- El progrés o la regressió de l'accessibilitat universal a l'entorn edificat i urbanístic, la comunicació i el coneixement.
- Canvis proactius en l'adopció i la difusió de models, procediments i pràctiques d'excel·lència, basades en l'evidència científica en sanitat i educació.
- Alerta, denúncia i acció col·lectiva informada sobre vulneracions evitables del marc legal vigent.

1.3. Rellevància

Els resultats de la consulta incorporen a la deliberació col·lectiva sobre l'erosió de la política social una diversitat inèdita de coneixements, experiències, valoracions i interessos escassament aflorats.

Contribueix a:

- Assenyalar incerteses significatives.
- Identificar conflictes latents i problemes emergents.
- Incentivar una visió crítica constructiva del rol d'intermediació de les estructures representatives de l'associacionisme.⁶⁻⁷

1.4. Utilitat

Aporta informació estratègica de naturalesa prospectiva.

Visualitza l'abast de les conseqüències que la política adoptada per sortir de la crisi ha tingut sobre la integritat de l'estat de benestar.

Contribueix a:

- Assenyalar àrees significatives d'incertesa en relació amb oportunitats i amenaces.
- Descriure la consistència d'unanimitats, consensos i desacords en el posicionament del col·lectiu sobre escenaris plausibles.
- Suggestir la revisió dels procediments associatius sobre organitzar, decidir, representar i avaluar.
- Objectivar el debat sobre opcions de reformulació del finançament, l'organització i la prestació de serveis.

L'oportunitat de dur a terme aquesta consulta és fruit d'un procés laboriós que ha estat possible gràcies a la contribució voluntària i desinteressada de 35 professionals i afectats, 14 informadors i 171 panelistes, a qui volem fer arribar el nostre reconeixement.

Fluvià Artells Campañá i Joan Josep Artells Herrero
Sanidad, Comunicación y Gestión del Conocimiento, SL

2. MATERIAL I MÈTODES

2.1. Disseny

L'informe presenta els resultats d'una consulta basada en una adaptació de la tècnica de recerca de consensos Delphi,¹⁻⁴ en una única onada, a un panel de professionals i ciutadans amb diversitat de coneixements, interessos i implicacions en l'objecte de la indagació.

La determinació dels diferents escenaris proposats als panelistes es va basar en diverses entrevistes individuals a fons i una consulta de grup nominal⁵⁻⁶ amb experts i líders d'opinió en les diverses facetes assistencials i educatives relacionades amb la sordesa, directius de les administracions rellevants, directius i membres de l'associacionisme, familiars i persones amb diversos graus de sordesa i diferents modalitats de llenguatge.

La metodologia Delphi és una tècnica de consulta conjunta a experts, ciutadans implicats i persones amb coneixements i experiències rellevants en els temes seleccionats que, gràcies a l'expressió individual i anònima de les seves expectatives i pronòstics, permet concloure amb un posicionament col·lectiu sobre un conjunt d'escenaris proposat.

2.1.1. Trobades, consultes i entrevistes semiestructurades

La realització d'una sèrie d'entrevistes semiestructurades, amb preguntes obertes preestablertes i estimulació de l'espontaneïtat, a una selecció d'informadors clau –que figuren a la Taula 1– amb una implicació diferent en l'objecte de la consulta va permetre una delimitació inicial de temes.

Taula 1. Trobades, consultes i entrevistes

Emilia Sánchez. Metgessa de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.
Raquel Perich. Presidenta de l'Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya (APANSCE).
Conxita Leal. Metgessa del Centre d'Atenció Primària Poble-sec. Expresidenta d'APANSCE.
Alícia Sort. Estudiant. Persona sorda.
Ixone Sáenz. Estudiant. Persona sorda.
Lotta Göller. Oficina de Política Internacional de Hörselskaddes Riksförbund (HRF).
Hanna Stjerlitz. Presidenta de Sveriges Dövas Riksförbund (SDR).
Susana Díaz. Coordinadora de la Federació d'Associacions Catalanes de Pares i Persones Sordes (ACAPPS).
Mari Luz Esteban. Directora del Centre de Normalització Lingüística de la Llengua de Signes Espanyola (CNLSE).
Pilar Alonso. Psicopedagoga i orientadora de l'Equip Específic de Discapacitat Auditiva de la Comunitat de Madrid.
Gerardo Echeita. Professor de la Universitat Autònoma de Madrid (UAM).
Maria Antònia Claveria. Otorinolaringòloga de l'Hospital Sant Joan de Déu.
Maria Josep Jarque. Professora de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).
Marian Valmaseda. Psicòloga de l'Equip Específic de Discapacitat Auditiva de la Comunitat de Madrid.
Ignacio Tremiño. Director del Reial Patronat sobre Discapacitat. (Interlocutor: Jesús Celada).
Joaquim Calaf. Ginecòleg de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.
Joan Carles Visa. Audioprotètic de Claso.
Isabel Martínez. Audioprotètica de Claso.
Francisco Javier Castro. Audioprotètic de Claso.
Lourdes Cámara. Audioprotètica de Widex-Macsony.
Albert Garriga. Pare de persona sorda.
Rosa Campanyà. Mare de persona sorda.
Gemma Alsina. Tècnica del Servei d'Atenció a la Diversitat i la Inclusió del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
Cristina Pellisé. Subdirectora general d'Ordenació i Atenció a la Diversitat del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
Júlia Garrusta. Presidenta de la Associació d'Intèrprets de Llengua de Signes i Guies-intèrprets de Catalunya (ACILS).
Toni Vilà. Assessor de la Universitat i Discapacitat a Catalunya (UNIDISCAT).
Ramon Lamiel. Gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat.
Núria Carrera. Degana del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya.
Adoración Juárez. Directora de l'escola Tres Olivos.
Juan Antonio Abascal. Metge especialista en medicina preventiva i salut pública.
Xavier Trias. Alcalde de l'Ajuntament de Barcelona (trobada celebrada a la primavera del 2015).

Irma Rognoni. Presidenta de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat.
Mercè Castillo. Llevadora de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Les trobades es van celebrar a Barcelona, Madrid i Estocolm amb les institucions i els organismes següents: Hospital Sant Joan de Déu, Hospital de Sant Pau, Departament d'Ensenyament i Agència de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius del Vallès Jordi Perelló (CREDAV), Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona, Fundació Educació i Desenvolupament, Reial Patronat sobre Discapacitat (Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat), Equip Específic d'Atenció a la Deficiència Auditiva de Madrid, Associació de Pares de Nens Sords de Catalunya (APANSCE), Centre de Normalització Lingüística de la Llengua de Signes Espanyola (CNLSE), Confederació Espanyola de Famílies de Persones Sordes (FIAPAS), Associació per a la Difusió de la Comunitat Sorda (ADCS-Difusord), Federació d'Associacions Catalanes de Pares i Persones Sordes (ACAPPS), Hörselskadades Riksförbund (HRF, Suècia) i Sveriges Dövas Riksförbund (SDR, Suècia), Associació d'Intèrprets de Llengua de Signes i Guies-intèrprets de Catalunya (ACILS) i Universitat i Discapacitat (UNIDISCAT), entre d'altres.

2.1.2. Adaptació de la tècnica de grup nominal

En aquesta fase es van ratificar i jerarquitzar les tendències i els canvis assenyalats a la fase anterior per part d'un nou grup format per experts, professionals i ciutadans amb coneixements, implicació i experiència provats (vegeu la Taula 2).

L'eina utilitzada va ser una adaptació en línia de la tècnica de grup nominal, que permet jerarquitzar les propostes anteriors en relació amb la seva rellevància i el seu impacte.

La selecció i prioritització va identificar les àrees i els escenaris següents com a objecte de la consulta:

	Puntuació
Crisi econòmica i protecció social	7,2
Evolució de l'economia, privació social i sostenibilitat de recursos i prestacions de finançament públic	7,3
Qualitat institucional de la política social: bon govern, participació inclusiva, independent i efectiva	8,5
Dret a decidir autònomament de manera informada: accessibilitat, comunicació i entorn	8,5
Sanitat. L'itinerari crític: identificació, diagnòstic i intervenció	7,6
Educació: educació inclusiva sense segregació residual i reducció d'efectius de suport	7,4
Accés al mercat laboral ordinari: inclusió sociolaboral, contribució no discriminatòria d'institucions, empreses i organitzacions sindicals	7,5

Taula 2. Relació autoritzada de les persones consultades en la fase de consulta de "grup nominal":

Juan Manuel Rivera. Vicesecretari del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya.

Mari Luz Esteban. Directora del Centre de Normalització Lingüística de la Llengua de Signes Espanyola (CNLSE).

Carmen Jáudenes. Directora de la Confederació Espanyola de Famílies de Persones Sordes (FIAPAS).

José Luis Linaza. Professor de la Universitat Autònoma de Madrid (UAM).

Astrid Lindstrom. Analista de polítiques socials.

Amèlia Guilera. Directora de l'Escola Universitària d'Infermeria Sant Joan de Déu (EUI-SJD).

Gerardo Echeita. Professor de la Universitat Autònoma de Madrid (UAM).

Emili Miquel Soro. Professor de la Universitat de Barcelona (UB).

Núria Silvestre. Professora de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Lotta Göller. Oficina de Política Internacional de Hörselskadades Riksförbund (HRF).

Maria Josep Jarque. Professora de la Universitat de Barcelona (UB).

Pilar Calvo. Psicopedagoga del Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius del Vallès (CREDAV).

Sílvia Marro. Audioprotètica del Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius del Vallès (CREDAV).

Marta Vinardell. Presidenta de l'Associació de Difusió de la Comunitat de Sords (Difusord).

Mercè Pérez Salanova. Professora de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

2.2. Participants

La metodologia Delphi facilita la consulta a col·lectius d'experts o persones de coneixements, pràctica i experiència provats en els temes seleccionats (vegeu la Taula 3). Les seves prediccions individuals, expressades mitjançant la puntuació d'una escala numèrica, permeten obtenir consensos i discrepàncies matisats sobre els escenaris consultats pel panel en el seu conjunt.

El mètode permet identificar escenaris crítics, confirmar o refutar tendències, factors impulsors o retardataris i canvis rellevants per a l'anàlisi estratègica.

Aquest tipus d'anàlisi és útil per elaborar i formular estratègies d'innovació i reforma en entorns d'alta complexitat, velocitat de canvi i incertesa.

Taula 3. Relació autoritzada de les persones consultades en la consulta prospectiva Delphi:

José Luis Aedo. President de la Confederació Espanyola de Famílies de Persones Sordes (FIAPAS).
 Miquel Albert. Professor de secundària. Tècnic docent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
 Anna Aliaga. Infermera.
 Pilar Alonso Baixeras. Psicòloga. Orientadora de l'Equip Específic de Discapacitat Auditiva de la Conselleria d'Educació de la Comunitat de Madrid.
 Gemma Alsina. Psicòloga. Tècnica docent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
 María Teresa Amat. Logopeda. Coordinadora de la Federació d'Associacions d'Implantats Coclears d'Espanya (AICE).
 Carmen Amela. Metgessa epidemiòloga. Consellera tècnica del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.
 Montserrat Anglarill. Pedagoga del Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius de Catalunya, CREDAC Pere Barnils.
 Yolanda Anguita. Tècnica en persones amb discapacitat de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD).
 Josep Armengol. Metge. Cap clínic a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.
 Daniel Arrando. Gestor cultural. Director de l'Associació Cultural Casa Orlandai (ACCO).
 María Arreaza. Mestra.
 Laura Bada. Intèrpret d'LS de la Confederació Estatal de Persones Sordes (CNSE).
 Sílvia Ballesté. Tècnica de neteja a Geslin.
 Dani Baraldés. Músic. El Fantástico Hombre Bala, Rulo y la Contrabanda, Dani Baraldés & The xXx Band.
 Gemma Barberà. Lingüista. Investigadora postdoctoral a la Universitat de París, Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS).
 Omar Barbosa. Professor.
 Imma Barriandos. Docent. Assessora tècnica docent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
 Enrique Belda. Professor. Titular de dret constitucional de la Facultat de Dret i Ciències Socials de la Universitat de Castella-la Manxa (UCLM).
 Raimundo Belenes. Metge. Director d'innovació del grup hospitalari Quirónsalud.
 Amparo Belloch. Psicòloga clínica. Catedràtica de la Universitat de València (UV).
 José Manuel Bernal. Metge especialista en otorinolaringologia de l'Hospital Clínic.
 Anna Blasco. Educadora social. Coordinadora d'iniciatives i programes.
 Eulàlia Bullich. Mestra i logopeda. Directora del Centre de Recursos Educatius per a Deficients Auditius del Vallès (CREDAV).
 María del Carmen Cabeza. Professora de la Universitat de Vigo (UVigo).
 Joaquim Calaf. Metge. Cap de Servei de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.
 Carlos Calvo. Audiòleg protètic. Director tècnic d'Audiòfon Balear.
 Rosa Campanyà. Assistenta social jubilada.
 Angèlica Canadell. Estudiant.
 Jordi Canal. Conductista caní a Jogos.
 Jordi Carné. Enginyer a Alstom.
 Mireia Carreras. Farmacèutica. Directora de producte de B. Braun Medical, SA.
 Verónica Casado. Metgessa. Metgessa de família a SACYL.
 Maria Dolors Castell. Administrativa de centres escolars.
 Sergio Castro. Estudiant.
 Jesús Celada. Empleat públic. Subdirector general de Participació del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.
 Margarida Cirera. Mestra d'educació especial i audició i llenguatge (MALL). Tutora al CEE Josep Pla.
 Marta Cirera. Mestra. Coordinadora del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
 Jordi Clemente. Tècnic de so.
 Elsa Coll. Psicòloga. Empleada de la Fundació Vidal i Barraquer.
 Jordi Colomer. Metge i gestor. Director de SAGESA.
 Clara Cortés. Psicòloga. Comercial del RACC.
 Javier Cortés. Economista.
 Brendan Costello. Investigador del Basque Center on Cognition, Brain and Language.
 José Cuervo. Metge de l'Institut Català de la Salut.
 Eulàlia Dalmau. Economista. Directora d'Ivàlua.

Iván Damas. Dinamitzador sociocultural i actor.
Marc de Rosselló. Músic i comercial.
Concepción María Díaz. Direcció ONG. Presidenta de la Confederació Estatal de Persones Sordes (CNSE).
Jesús Domingo. Professor catedràtic. Departament de Didàctica i Organització Escolar de la Universitat de Granada (UGR).
Joaquim Erra. Infermer. Directiu de l'Hospital Sant Joan de Déu d'Esplugues de Llobregat.
José Alfredo Espinosa. Professor. Cap de servei del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.
Àstrid Fabrè. Servei domèstic a Econet.
Elena Farreras. Intèrpret d'LS. Administradora a APSO Serveis d'Interpretació, SL.
Núria Ferrando. Agent de turisme de Prioratenfamília.
Guila Fidel. Psicòloga d'hospital públic.
Joaquim Fonoll. Mestre. Director al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
Carla Fontanella. Gestora cultural i dinamitzadora.
Eliana Fredes. Logopeda i pedagoga del Centro Auditivo y Logopédico OirT.
Fernando Galceran. Logopeda. Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
Carolina Galiana. Tècnica de la Federació de Persones Sordes de la Comunitat Valenciana (Fesord CV).
Pedro Gallo. Professor de la Universitat de Barcelona (UB).
Javier García. Periodista. Redactor d'IDEAL.
Ricard Garcia. Professor. Editor web. Generalitat de Catalunya.
Albert Garriga. Transportista de Frit Ravich.
Joan Gené. Metge CAPSE.
Raquel Gómez. Tècnica d'inserció laboral a la Fundació ECOM.
Alfredo Gómez. President de la Federació Andalus de Persones Sordes (FAAS).
Laura Gómez. Veterinària.
Mercè Gómez. Orientadora laboral i docent. Directora de Nau Desenvolupament Professional.
Sol González. Assistent social. Directora gerent de la Confederació Estatal de Persones Sordes (CNSE).
Joan González. Cineasta. Director de Paral·lel 40.
Menchu González. Mestre d'educació especial i logopeda. Funcionària de la Generalitat de Catalunya.
Victoria González. Logopeda. Coordinadora del Centre de Reeducació Psicopedagògic i Logopèdic (CRPL).
Gerard Granados. Llibreter de Casa Usher.
Joan Guàrdia. Professor investigador. Catedràtic de la Universitat de Barcelona (UB).
Amèlia Guilera. Directiva. Directora del Campus Docent Sant Joan de Déu.
Lluís Guilera. Periodista. Director de comunicació de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.
Rodrigo Gutiérrez. Metge. Cap de servei de la Conselleria de Sanitat i Afers Socials.
Óscar Haro. Informàtic a Globalec Trafic.
Ildefonso Hernández. Professor universitari. Catedràtic de la Universitat Miguel Hernández (UMH).
Aitor Hernández. Consultor. Treballador a SOCOL.
Alicia Huarte. Metgessa audiòloga. Col·laboradora clínica de la Clínica Universitat de Navarra (CUN).
Ana María Iglesias. Personal docent i investigador. Titular interina a la Universitat Carlos III de Madrid (UC3M).
José Manuel Jiménez. Comercial a Comatelcor, SL.
Nizar Kasmi. Professor al col·legi Gaudem.
Patricia Kirkpatrick. Economista. Directora d'MGourmet.
Cristina Laborda. Professora universitària titular de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).
Jordi Lagares. Professor de secundària. Cap del Departament de Matemàtiques de l'INS Pla de l'Estany.
Jaime Lanaspá. Economista. Patró de la Fundació Bancària La Caixa.
Conxita Leal. Metgessa del CAP les Hortes.
Marcos Lechet. Jardiner a Lopesan.
Albert Ledesma. Metge. Director del Departament de Presidència.
Astrid Lindström. Consultora de polítiques socials i serveis socials.
Montserrat Lisa. Dependenta de botiga a Inditex.
José López. Docent. President de la Federació Espanyola d'Intèrprets de Llengua de Signes i Guies-intèrprets (FILSE).
Manuel López. Professor titular de la Universitat de València (UV).
José Ramón Luis-Yagüe. Metge. Director del Departament de Relacions amb les Comunitats Autònomes de Farmaindustria.
Mariana Maggio. Fonoaudiòloga. Cap d'Audiologia a Phonak Ibèrica.
Álvaro Marchesi. Professor catedràtic de la Universitat Complutense de Madrid (UCM).
Ángel Martí. Ciutadà.
María Martínez. Geògrafa. Tècnica de la Generalitat de Catalunya.
Jesús Mestre. Editor i comunicador. Soci de Mestre&Farràs, SCP.
Jordi Molina. Psicòleg. Responsable de la Unitat de Programes d'Integració del Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE) de la Universitat de Barcelona (UB).
Ester Molins. Logopeda del Centre de Recursos Educatius per a Deficients Educatius de Catalunya, CREDAC Pere Barnils.
Esperanza Morales. Professora de lingüística general. Funcionària de la Universitat de la Corunya (UDC).
Victor Morales. Enginyer informàtic. Gestor Wintel a Vueling.
David Nadal. Treballador social. Cap del Servei de Treball Social de l'Hospital Maternoinfantil Sant Joan de Déu.
Ricard Novella. Fisioterapeuta a Fisiogestion.
Josep Oliva. Polític. Diputat de Benestar Social a la Diputació de Barcelona.
Quica Ossó. Ciutadana.
Teresa Palahí. Directiva. Secretària General de la Fundació ONCE.

Olga Pané. **Metgessa.** Gerent del Parc de Salut Mar.

Alícia Pardo. **Logopeda.** Mestra d'audició i llenguatge (MALL) a l'escola pública.

Ana Pedraza. Infermera de l'Institut Català de la Salut (ICS).

Carolina Pelatto. Odontòloga.

Cristina Pellisé. Psicòloga. Responsable de Diversitat del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Xavier Pérez. Terapeuta.

Luis Cayo Pérez. Directiu. President del Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI).

Álvaro Pérez. Logopeda de l'Institut Català de la Salut (ICS).

Jorge Pérez. Professor universitari de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Albert Pérez. Dissenyador. Comunicació a l'Obra Social Sant Joan de Déu.

Félix Jesús Pinedo. Exdirectiu (†).

Teresa Piñero. Psicopedagoga d'Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Anna Piñero. Mestra. Tècnica docent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Ruth Pons. Mestra d'educació especial a l'Escola Carlit.

Blanca Prats. **Metgessa.** Responsable de Salut Maternoinfantil de la Generalitat de Catalunya.

Poi Pugès. Tècnic logístic. Comercial de vendes de Hanjin Spain, SA.

Félix Pumarola. **Metge.** Adjunt especialista de l'Institut Català de la Salut (ICS).

Josep Quer. Professor de recerca de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA). Universitat Pompeu Fabra (UPF).

Álex Quílez. Entrenador personal a Can Caralleu Sport.

Gerard Quintana. Músic.

Domingo Reina. Treballador social de la Federació de l'Associació Catalana per a la Promoció de Persones Sordes (ACAPPS).

Eduardo Ríos. Logopeda i audiòleg. Director gerent de RIOSARCAS Associats.

Helena Ris. **Metgessa gestora.** Direcció General de la Unió Catalana d'Hospitals (UCH).

Ignacio Rodríguez. Psicòleg. Tècnic de la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED).

Isabel de los Reyes. Professora titular de la Universitat de Sevilla (USE).

Mireia Rom. Psicòloga escolar d'Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Ángel Romero. Intèrpret d'LS a la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA).

Miguel Ángel Ros. Intèrpret d'LS. President del Centre d'Intèrprets de Llengua de Signes i Guies-intèrprets de Castella i Lleó (CILSE-CyL).

Mireia Rossell. Mestra. Tècnica del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Francesc Ruiz. Osteòpata.

Albert Sales. Sociòleg. Professor associat de la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

Roger Salmerón. Psicòleg.

Laia Sánchez. Tècnica del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Isabel Sanmartín. Intèrpret d'LS. Directiva gerent d'APSO Serveis d'Interpretació, SL.

Santiago Santa Cruz. **Metge.** Especialista d'otorinolaringologia de SACYL.

Inma Santos. Periodista. Redactora d'El Periódico de Catalunya.

Mariluz Sanz. Tècnica. Coordinació d'accessibilitat i tresorera de l'Associació de Famílies de Persones amb Discapacitat Auditiva de Navarra (EUNATE).

Ester Sarquella. Direcció de polítiques socials. Direcció de projecte. Generalitat de Catalunya.

Josep Maria Segimon. Documentalista.

Andreu Segura. Funcionari de Sanitat. Directiu. Generalitat de Catalunya.

Carmen Sereno. Periodista. Directora de producte a PlanCom.

Jordi Serrat. Professor. Docent investigador de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC).

Iker Sertucha. Tècnic superior. President de la Federació d'Associacions de Persones Sordes de Galícia (FAXPG).

Francisco Sierra. Intèrpret d'LS. Govern de Cantàbria.

Joan Subirats. Professor catedràtic de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Inmaculada Tabernero. Graduada social. Gerent de l'Associació Corunyesa de Promoció del Sord (ACOPROS).

Manuel Tomás. **Metge.** Cap de servei del Servei de Salut de les Illes Balears (IB-SALUT).

Eduarne Tomàs. Organitzadora d'actes i relacions públiques.

Antoni Trilla. **Metge.** Cap de servei de l'Hospital Clínic de Barcelona.

Pere Vallribera. **Metge.** Director gerent de Sant Joan de Déu Almacelles-Lleida.

Josep Oriol Vázquez. Tècnic esportiu de l'Ajuntament de Manresa.

Mercedes Velasco. **Metgessa foniàtra** adjunta a l'Hospital Universitari Vall d'Hebron.

Àlex Vergés. Odontòleg.

Ruth Vilà. Professora i investigadora postdoctoral a la Universitat de Barcelona (UB).

Antoni Vilà. Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Brais Vila. Informàtic. President de l'Associació de Persones Sordes de Lugo (ASORLU).

Manuel Vilches. **Metge.** Director gerent de l'Hospital NISA Pardo Aravaca.

Ana María Villén. Professora d'ESO al col·legi La Purísima.

Sonia Zamora. Cap de compres i magatzems a Explotadora Oscense, SL.

*NOTA: tots els càrrecs i les empreses corresponen al que es va declarar en les entrevistes i consultes efectuades durant l'hivern i la primavera del 2015.

2.2.1. Procés de captura de dades

La consulta Delphi va proposar als panelistes donar resposta a una sèrie d'escenaris corresponents a les àrees identificades en les fases anteriors –vegeu 2.1.1 i 2.1.2– en termes de “desitjos” i “pronòstics” en l'horitzó temporal dels propers cinc anys.

Per desig s'entén una predicció favorable o de rebuig a l'escenari proposat, mentre que el pronòstic indica la predicció probabilística que l'escenari proposat tindrà lloc o no. La intensitat de la valoració individual, tant dels desitjos com dels pronòstics, es va puntuar en una escala ordinal entre 1 i 9, en què 1 s'interpreta com a rebuig total o cap probabilitat d'ocurrència i 9 com a expressió màxima de desig o de màxima probabilitat d'ocurrència; la puntuació 5 és expressió d'incertesa o indecisió.

Aquesta convenció va permetre sistematitzar el relat de la presentació de les respostes col·lectives acceptant alguna flexibilitat interpretativa, com ara considerar que una puntuació de 6 està més pròxima a un desig afirmatiu o un pronòstic positiu, o que el rebuig –o el pronòstic– puntuats amb un 1 són més categòrics que els puntuats amb un 3.

2.3. Anàlisi

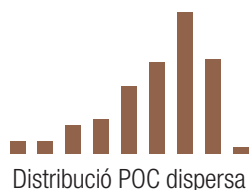
Les distribucions de freqüències de l'agregació de les puntuacions individuals dels panelistes corresponents a desitjos i pronòstics per a cada escenari proposat es van analitzar i es van representar gràficament mitjançant valors estadístics senzills: la mediana (P50) –valor per sota i per sobre del qual hi ha la meitat dels valors de la distribució–, el primer quartil (P25) –valor per sota del qual hi ha el 25% dels valors– i P75, el quartil per sota del qual hi ha el 75% dels valors de la distribució.

Aquest procediment va permetre visualitzar i comparar la relació entre les distribucions dels desitjos i els pronòstics corresponents a la resposta col·lectiva a cada escenari.

La distància entre els quartils P75 i P25 expressa l'agrupació o dispersió dels valors –puntuacions de cada panelista– de cada distribució, de manera que permet interpretar el nivell o la rellevància del consens o la discrepància en els desitjos i els pronòstics. La distància o proximitat de les respectives distribucions de desig i de pronòstic es mesura en termes dels valors de les seves medianes respectives.

L'informe ha adoptat la convenció següent per interpretar la concentració o dispersió de les distribucions de desig o de pronòstic:

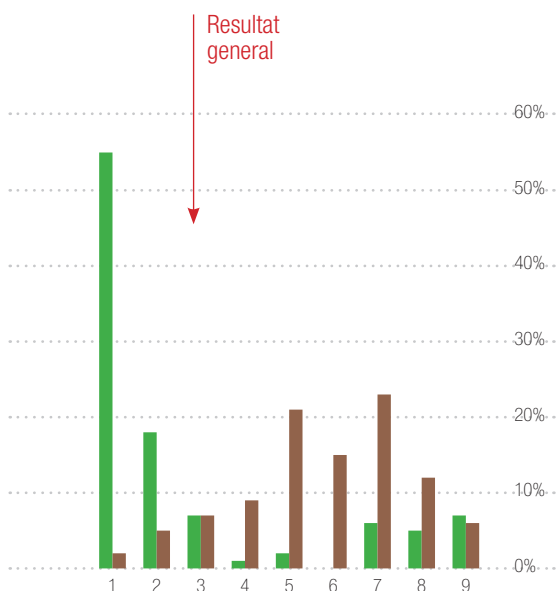
- Quan la distància entre els valors dels quartils P75-P25 és igual o inferior a 2 punts, s'interpreta com a dispersió de desig o pronòstic baixa (o concentració consistent de les puntuacions atorgades a cada escenari).
- Quan el recorregut de distància entre els valors dels quartils P75-P25 és superior a 2 o igual a 3, s'interpreta com a dispersió mitjana o discreta de les puntuacions.
- Quan la distància entre els valors dels quartils P75-P25 és igual o superior a 3, es refereix a dispersions elevades.

De la mateixa manera, les distàncies entre les medianes inferiors a 2 suposen concordança o coincidència entre les distribucions de desig i de pronòstic, les distàncies superiors a 3 es consideren mitjanes i les distàncies superiors a 4 punts posen de manifest contrastos destacats entre les dues distribucions.

Exemple de pregunta amb estadística, gràfica i resposta:

“En els propers cinc anys es mantindran el dèficit democràtic i l’opacitat en la rendició de comptes, associats, en l’actualitat, a institucions públiques i organitzacions finançades amb diner públic.”

Resultat general

Observació de la resposta

Fort consens en el rebuig a l’escenari proposat, amb escasses expectatives de millora: pronòstic de manteniment de la situació (56%), amb un 21,1% d’indecisos.

Estadística general

General Desig Pronòstic

P75	3	7
Mediana	1	6
P25	1	4
P75/P25	3	1,8

3. RESUM

Aquest capítol ofereix una sinopsi dels resultats obtinguts, que es detallen al capítol següent, per tal de facilitar una “vista d’ocell” dels trets més destacats de les respostes obtingudes.

La consulta feta entre els mesos de gener i juny del 2015 aporta les expectatives i els pronòstics d’un col·lectiu plural de persones sordes, familiars, professionals de la sanitat, l’educació i la inserció sociolaboral, i representants i directius de l’associacionisme.

Les respostes individuals corresponents es presenten agregades per oferir la visió predictiva, a cinc anys vista, del col·lectiu de panelistes que van aportar voluntàriament els seus punts de vista sobre factors impulsors, retardataris i cruïlles crítiques associats al progrés o la regressió d’una sèrie d’àrees i escenaris crítics.

Les respostes –aportacions– dels consultats es transmeten en termes de desitjos i expectatives –el que desitgen que s’esdevingui– i de pronòstics o creences –el que creuen que realment s’esdevindrà– en relació amb un conjunt d’escenaris proposats: canvis, avenços, conflictes, progressos, innovacions o persistència de condicions adverses.

En la realització del projecte es van combinar i adaptar aspectes complementaris de tres tècniques de consulta grupal: entrevistes presencials semiestructurades amb informadors clau, aplicació del mètode de “grup nominal” i adaptació de la consulta predictiva Delphi, aquestes dues últimes en versió en línia.

3.1. Àrees de la consulta

Els escenaris plantejats als panelistes es van agrupar en set àmbits temàtics:

- Evolució de la crisi econòmica i el seu impacte sobre la protecció social.
- Qualitat institucional de la política social.
- Dret a decidir autònomament de manera informada.
- Accessibilitat universal, comunicació i entorn.
- Sanitat.
- Educació.
- Accés al mercat laboral ordinari.

3.2. Objectiu

L’informe presenta les prediccions, en l’horitzó dels cinc propers anys, d’un col·lectiu de ciutadans implicats, amb motius, interessos i expectatives diferents, en l’evolució d’alguns components principals de la protecció social que la transposició de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat garanteix a les persones amb discapacitat auditiva.

La contribució resultant aspira a incorporar a l’anàlisi anticipativa de la política social associada amb aquest col·lectiu informació inèdita sobre tendències, conflictes latents i canvis emergents rellevants segons l’opinió predictiva dels participants.

3.3. Síntesi

3.3.1. Evolució de la crisi econòmica i el seu impacte sobre la protecció social

La prolongada crisi econòmica i la incertesa de la seva superació influeixen decisivament en la vulnerabilitat social i la solvència de les garanties d’inclusió social i desenvolupament personal de les persones sordes.

Des d’aquesta perspectiva, i en l’horitzó dels propers cinc anys, tot i les expectatives unànimes de recuperació, els efectes de la crisi financera, les successives recessions i el deteriorament de les finances públiques, els pronòstics del panel atorguen poca versemblança tant a una recuperació im-

mediata com a la restauració de nivells acceptables de solvència de la despesa en protecció social si es manté la política persistent “d’austeritat”.

Són especialment il·lustratives les poques esperances dipositades en la disminució de les prediccions sobre el manteniment de les taxes d’ocupació de l’Oficina Internacional del Treball, en la millora de la qualitat de l’ocupació i en el seu impacte sobre l’elevat nivell de pobresa infantil.

En la consulta, les proporcions més altes de rebuig es registren davant la possible persistència del nivell d’atur actual i, especialment, del manteniment del nivell de pobresa infantil.

En les prediccions sobre la recuperació de la solvència de la despesa en protecció social criden l’atenció les posicions contraposades entre el rebuig del finançament selectiu de les prestacions –desfinançar les que no demostren aportar cap valor o el que aporten queda per sota del que costen– i, en canvi, el desig favorable a l’avaluació de l’acompliment i els resultats d’institucions, serveis i professionals.

S’estableix una oposició clara a l’extensió del copagament obligatori, de naturalesa recaptadora, amb una acollida més bona de la coresponsabilitat de l’usuari en el cost, amb exempcions en funció de la renda.

3.3.2. Qualitat institucional de la política social

Els escenaris plantejats es refereixen a la percepció del futur immediat de la relació entre el deteriorament de l’estat de benestar i el retrocés general en la qualitat democràtica de les institucions públiques.

Escepticisme en la regeneració del dèficit democràtic i el clientelisme polític en la designació de càrrecs de responsabilitat i rendició de comptes.

Congruència entre l’aspiració col·lectiva majoritària i un pronòstic, menys ferm, de revisió dels mecanismes de participació interna, control i avaluació de l’eficàcia de la intermediació dels òrgans de govern de representació de l’associacionisme.

Alineació de desitjos i lleugera esperança d’una proactivitat més gran de les cúpules representatives de l’associacionisme en defensa de les persones sordes en el control i l’avaluació de la protecció social.

El desig que es materialitzi un pla estratègic, propi i independent de les administracions, de reivindicació argumentada de la garantia completa de drets i suficiència de recursos, rep el suport amb un nivell més alt de consens entre els panelistes.

Registre de pronòstics favorables a accions educatives adreçades a polítics, empleats públics i agents socials en el coneixement i l’aplicació dels principis de no-discriminació, igualtat i drets de les persones sordes.

Desig majoritàriament compartit, encara que associat a dubtes i incertesa, en la superació del distanciament entre els col·lectius amb llenguatge de signes i els sords amb llenguatge oral com a objectiu dels seus respectius òrgans de govern associatiu.

3.3.3. Dret a decidir autònomament de manera informada

Aquest apartat considera la transició de la consideració de la sordesa com a objecte passiu i de subordinació a criteris tecnicoadministratius a la plena assumpció de la reivindicació i defensa dels drets per part d’aquest col·lectiu. Aquesta transformació suposa la preeminència de l’autonomia, independència i respecte a la dignitat de les decisions de les persones sordes –o els seus representants– en la seva interacció amb els professionals, les administracions i els proveïdors de serveis.

Destaca la contraposició entre el desig unànim de l’exercici d’autodeterminació en decisions fonamentals per a la seguretat i plenitud del desenvolupament personal i un pronòstic poc esperançat en

la seva realització amb informació solvent i comprensible, lliure d'influències esbiaixades.

No és menys reveladora la contraposició entre una sòlida majoria favorable i, alhora, l'escassa confiança en la garantia d'igualtat i complementarietat en la compatibilització de l'aprenentatge i l'adquisició de la llengua de signes amb l'adquisició i formació del llenguatge oral.

Tampoc no revela grans expectatives positives la incorporació de les preferències i els valors de les persones amb discapacitat auditiva i, si s'escau, dels seus representants en l'avaluació dels programes i les prestacions de cobertura pública.

3.3.4. Accessibilitat: comunicació i entorn

En aquesta secció de la consulta es contempla la percepció predictiva sobre el progrés de l'accessibilitat universal, la supressió de la contaminació acústica i la disponibilitat de recursos auditius en els espais i les instal·lacions d'ús públic, les comunicacions i les tecnologies de la informació.

Predomini del dubte i la inseguretat al voltant del compliment íntegre, per part de les administracions, de les garanties legals d'accessibilitat a entorns sense barreres, lliures de contaminació acústica i amb disponibilitat d'instal·lacions i recursos auditius i visuals.

Malgrat la unanimitat en el desig dels panelistes, el pronòstic es mostra incert amb relació a la participació independent i efectiva de l'associacionisme en els processos d'informació, valoració d'opcions i de decisió relatius a l'accessibilitat universal.

És particularment significatiu l'antagonisme entre les aspiracions del panel en ple i les pobres expectatives d'alliberament de la contaminació acústica en centres docents, llocs d'oci i espais urbans públics construïts.

Opinions dividides, amb predomini d'escassa confiança, sobre l'eradicació del tractament discriminatori i degradant de la sordesa en alguns mitjans de comunicació.

3.3.5. Sanitat

En l'actual aproximació social i sanitària de la sordesa són decisius la prevenció, el diagnòstic precoç, la intervenció audiològica i el seguiment assistencial en connexió amb l'habilitació psicoevolutiva del llenguatge. La consulta va proposar identificar horitzons de progrés en els itineraris socio-sanitaris establerts actualment.

Coincidència esperançada de les prediccions de desig i els pronòstics en el compliment, sense excepcions, dels protocols de detecció precoç de les hipoacúsies.

Reserves i pronòstic dividit sobre l'avenç en la consideració de les experiències assistencials de les famílies i les persones sordes en les decisions de millora organitzativa multidisciplinària.

Es registra menys optimisme en les respostes sobre la millora dels recursos per a l'actualització de competències i coneixements, i d'avenç en l'educació preventiva en els serveis de planificació familiar, salut laboral i programes d'envelliment actiu.

Cauteles en la predicció de millores dels procediments informatius en l'obtenció del consentiment informat abans de fer intervencions medicoeducatives.

Pronòstic pessimista en relació amb la integració de dimensions de valoració sociocultural al criteri exclusivament clínic a l'hora d'establir els barems de la hipoacúsia.

S'obre pas tímidament l'esperança que una de les línies prioritàries de la recerca clínica s'orienti a l'obtenció d'evidència ferma, sistemàtica i pública sobre els resultats de la pràctica medicoquirúrgica: indicacions, selecció de candidats, tolerància i seguretat en les intervencions d'implants i reimplants coclears.

3.3.6. Educació

Aquest apartat reuneix el posicionament predictiu dels consultats en relació amb la necessitat de preservar, consolidar i propagar els avenços de l'educació inclusiva enfront de la segregació de l'“educació especial” davant el deteriorament de les retallades en la despesa pública.

A les aspiracions majoritàries de plena incorporació de la modalitat lingüística triada en el model d'educació inclusiva correspon una predicció incerta i amb divisió d'opinions.

Escassa concordança entre desitjos i pronòstics d'una aportació més gran del sistema educatiu a l'adquisició d'habilitats socials i d'accés a l'ocupació.

Els panelistes no creuen que en l'horitzó temporal de la consulta els alumnes sords i les seves famílies participin efectivament en l'avaluació de les opcions curriculars i els projectes educatius.

Predomini del dubte i la poca confiança en la implantació de sistemes d'informació facilitadors de *benchmarking* i identificació, difusió i adopció de les bones pràctiques.

Prediccions pessimistes tant en el manteniment de les retallades en el finançament de recursos com en el reforçament del coneixement i la sensibilització respecte dels drets i les necessitats educatives de les persones sordes, especialment en els nivells superiors d'ensenyament.

3.3.7. Accés al mercat laboral ordinari

En aquest àmbit la consulta es va proposar conèixer la posició pronòstica dels panelistes en relació amb la protecció i superació dels progressos consolidats en la inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat auditiva.

Majoria de pronòstics d'empitjorament de l'accés de les persones sordes al mercat laboral ordinari i d'incertesa respecte de la recuperació de la desocupació general.

El panel mostra escepticisme davant la possibilitat de disposar d'informació solvent sobre la dinàmica d'accés al mercat laboral i les vulneracions de la normativa corresponent.

No són pas més bones les perspectives de conèixer amb detall les conseqüències de l'impacte de la desocupació i el deteriorament de la qualitat de la contractació en la incorporació al mercat laboral ordinari de les persones sordes.

En la mateixa línia d'escepticisme i poques esperances es pronuncien els pronòstics sobre la revisió a l'alça en les subvencions a l'oferta d'ocupació.

La cota més alta d'incertesa de la consulta es refereix a l'escenari d'eliminació de la discriminació laboral de les persones hipoacúsiques per raó de gènere.

4. GUIA PER A LA LECTURA DELS RESULTATS

És recomanable que consulteu el capítol 2.3. Anàlisi.

Relació d'apartat temàtic amb el número d'ordre dels escenaris de la consulta (P01 indica Escenari o Pregunta 01):

5.1. Crisi econòmica i protecció social

5.1.1. Evolució de l'economia	Escenaris P01 i P02
5.1.2. Privació social	Escenaris P03 i P04
5.1.3. Sostenibilitat de recursos i prestacions de finançament públic	Escenaris P05 a P08

5.2. Qualitat institucional de la política social

5.2.1. Bon govern	Escenaris P09 i P10
5.2.2. Participació independent i efectiva	Escenaris P11 a P14

5.3. Dret a decidir autònomament de manera informada

Escenaris P15 a P17

5.4. Accessibilitat: comunicació i entorn

Escenaris P18 a P21

5.5. Sanitat

5.5.1. L'itinerari crític: detecció, identificació, diagnòstic i intervenció	Escenaris P22 a P28
--	---------------------

5.6. Educació

5.6.1. Educació inclusiva sense segregació	Escenaris P29 a P34
--	---------------------

5.7. Accés al mercat laboral ordinari

5.7.1. Inclusió sociolaboral	Escenaris P35 a P40
------------------------------	---------------------

5. RESULTATS

Primera fase

33 entrevistes

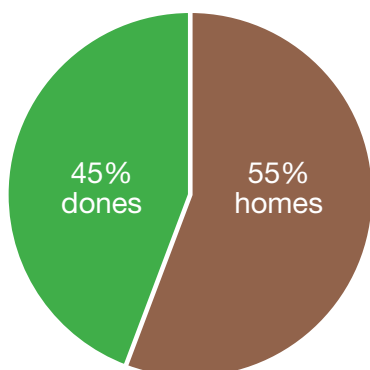
Segona fase

Grup nominal
15 persones

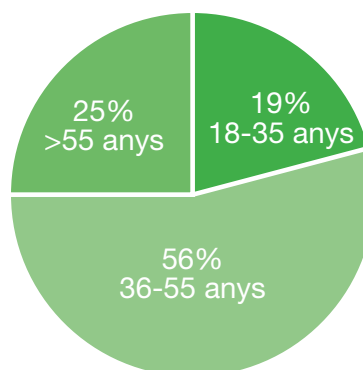
Tercera fase

206 invitacions
171 consultes (panel)
35 sense resposta/rebuig
83% participació

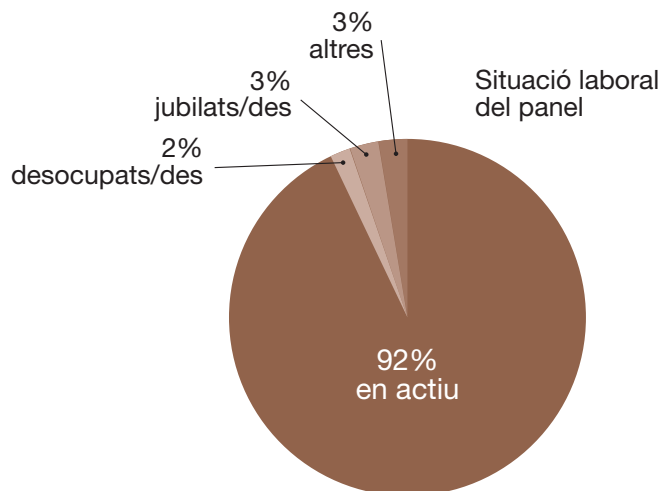
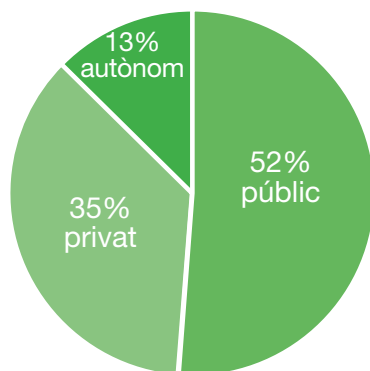
Gènere del panel

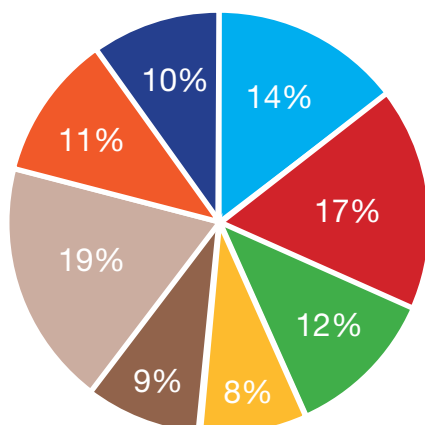
Edat del panel

Sector laboral del panel

Subgrups del panel

- Salut
- Educació
- Sociolaboral
- Representació
- 1er cinturó
- 2on cinturó
- Recerca
- Direcció

206 invitacions amb un percentatge d'11% a 13% per subgrup

Accepten i participen 171 panelistes

El primer cinturó es refereix a les persones sordes i familiars/persones properes

El segon cinturó es refereix a ciutadans amb escàs/nul coneixement de la sordera

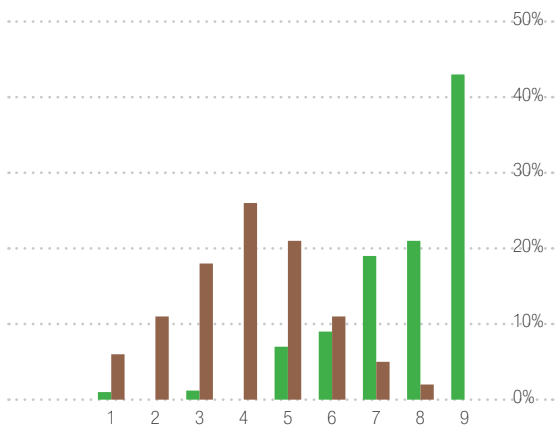

5.1. Crisi econòmica i protecció social

La crisi econòmica prolongada i la incertesa de la seva superació influeixen decisivament en la vulnerabilitat social i la sostenibilitat de les garanties d'inclusió social i del desenvolupament personal de les persones sordes.

5.1.1. Evolució de l'economia

P01 En els propers cinc anys l'economia espanyola es recuperarà i tornarà a xifres pròximes a les anteriors a la crisi.

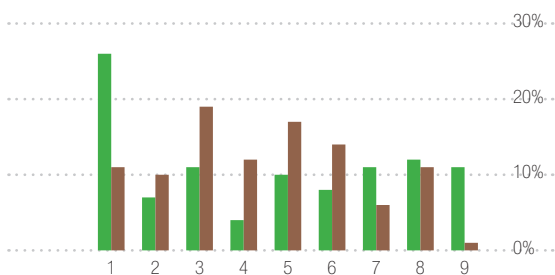

Consens ferm del panel al voltant de la desitjabilitat de la recuperació (91,3%) enfront d'un pronòstic d'escassa confiança (61,3%) i incertesa (21,1%).

General Desig Pronòstic

P75	9	5
Mediana	8	4
P25	7	3
P75/P25	1,3	1,7

P02 En els propers cinc anys la persistència de l'"austeritat" i les retallades de la despesa pública contribuiran al deteriorament de l'estat del benestar.

Predicció col·lectiva altament controvertida, amb una destacada dispersió de posicions: desitjos dividits (42,6% a favor de l'escenari plantejat i 47,9% en contra) i pronòstics escindits (31,3% favorables i 51,7% contraris).

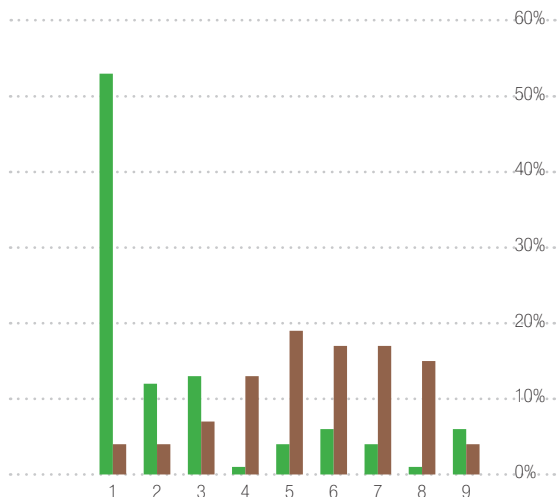
General Desig Pronòstic

P75	7	6
Mediana	5	4
P25	1	3
P75/P25	7	2

5.1.2. Privació social

P03 En els propers cinc anys la desocupació continuarà per sobre del 21%, segons les prediccions de l'Oficina Internacional del Treball (OIT).

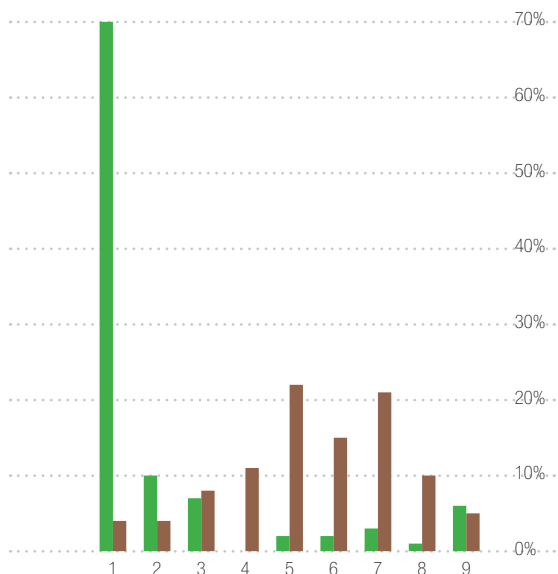

Rebuig destacat a l'escenari plantejat (79,1%), amb temor (53,7%) i incertesa (19%) que la taxa d'atur pronosticada per l'OIT es mantingui.

General Desig Pronòstic

P75	3	7
Mediana	1	6
P25	1	4
P75/P25	3	1,8

P04 En els propers cinc anys es mantindrà el nivell actual de pobresa infantil.

Rebuig absolut al manteniment del nivell actual de pobresa infantil, amb incertesa (21,9%) i pronòstic confirmatori de l'escenari proposat (50,9%).

General Desig Pronòstic

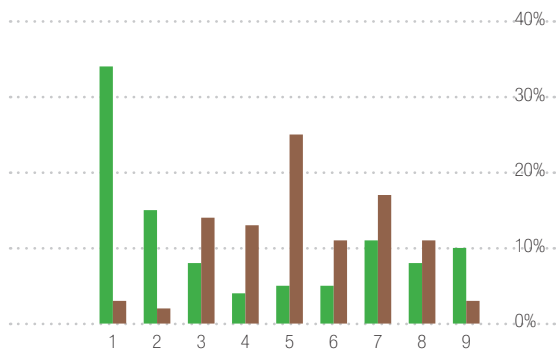
P75	2	7
Mediana	1	6
P25	1	4
P75/P25	2	1,8

5.1.3. Sostenibilitat de recursos i prestacions de finançament públic

Les administracions públiques i les entitats privades estan obligades legalment a proporcionar les prestacions i els serveis d'acord amb criteris explícits d'efectivitat (demostració dels millors resultats) i eficiència (els millors resultats al cost social més baix), i a demostrar-ho.

P05 En els propers cinc anys es deixaran de finançar les prestacions que no aporten el valor del que costen.

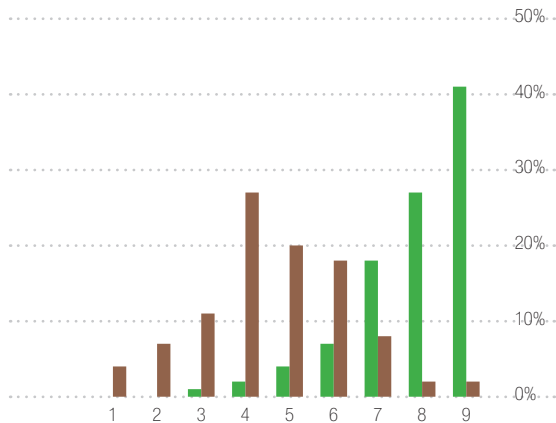

Contraposició significativa entre el desig col·lectiu i el pronòstic: mentre un 60,5% rebutja el desfinançament de les prestacions que aporten menys valor del que costen, un 42,9% pronostica que succeirà el que proposa l'escenari i un 25% es mostra indecís.

General Desig Pronòstic

P75	7	7
Mediana	3	5
P25	1	4
P75/P25	7	1,8

P06 En els propers cinc anys les institucions, els centres i els professionals implantaran i donaran a conèixer l'avaluació del seu acompliment i els seus resultats per contribuir a l'adopció de les pràctiques més efectives i descartar les ineficaces.

En contrast pronunciat amb les prediccions anteriors, el desig unànime favorable a l'avaluació proposada es contraposa amb un pronòstic majoritari d'escassa probabilitat d'ocurrència (48,1%) i incertesa (20,5%).

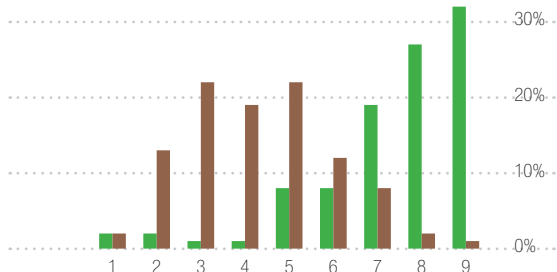
General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	8	5
P25	7	4
P75/P25	1,3	1,5

P07 En els propers cinc anys les prestacions i els serveis actualment dispersos entre diversos departaments es gestionaran de manera integrada.

Consens destacat en l'acceptació de l'escenari proposat (86,2%), amb poques esperances que es compleixi (55,8%).

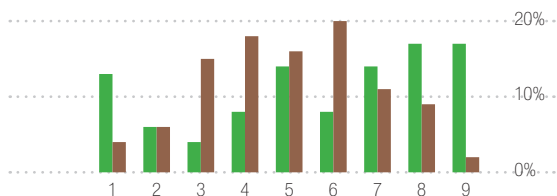

General Desig Pronòstic

P75	9	5
Mediana	8	4
P25	7	3
P75/P25	1,3	1,7

P08 En els propers cinc anys, enfront del copagament obligatori amb finalitat recaptadora, s'imposaran aportacions mínimes per a les prestacions més necessàries i eficaces, amb exempcions per a les famílies o persones amb pocs recursos.

Amb un patró compartit de dispersió de les distribucions respectives de desitjos i de pronòstics, el panel mostra una preferència majoritària (56,2%) pel copagament proposat enfront d'un pronòstic dividit a parts iguals: 42,1% favorable i 42% advers.

General Desig Pronòstic

P75	8	6
Mediana	6	5
P25	3	3
P75/P25	2,7	2

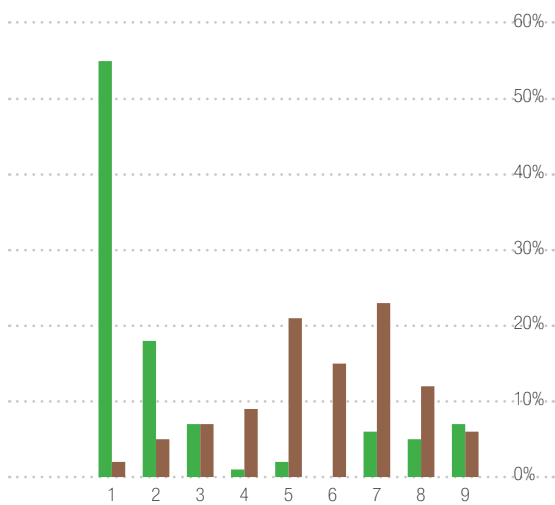
5.2. Qualitat institucional de la política social

La protecció contra el deteriorament del nostre estat de benestar reclama moviments associatius organitzats d'alerta, denúncia i reivindicació davant del retrocés en els avenços aconseguits en el reconeixement i l'exercici de drets i l'accés als recursos corresponents.

5.2.1. Bon govern

Tant la corrupció, revelada per Transparència Internacional, com l'estimació de la qualitat de la governabilitat, realitzada pel Banc Mundial, són per a Espanya fets que resten qualitat institucional i bon govern a la política social.

P09 En els propers cinc anys es mantindran el dèficit democràtic i l'opacitat en la rendició de comptes, associats, actualment, a institucions públiques i organitzacions finançades amb diner públic.

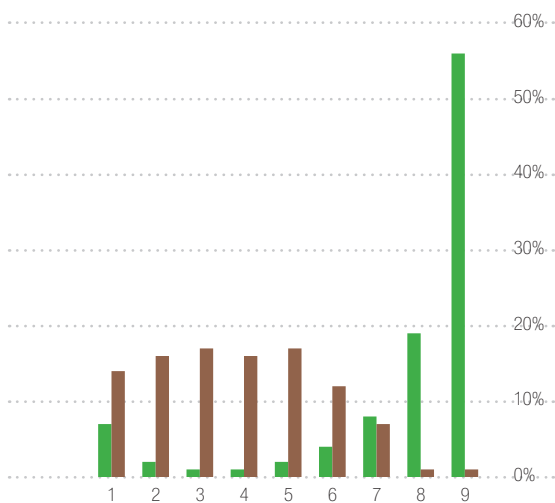

Fort consens en el rebuig a l'escenari proposat, amb escasses expectatives de millora: pronòstic de manteniment de la situació (56%), amb un 21,1% d'indecisos.

General Desig Pronòstic

P75	3	7
Mediana	1	6
P25	1	4
P75/P25	3	1,8

P10 En els propers cinc anys la selecció per mèrits professionals demostrats substituirà la designació per criteris de fidelitat política d'alts càrrecs directius i gestors de les administracions públiques.

Disparitat expressiva entre un desig ferm de realització de la proposta (87%) i un pronòstic de notable desconfiança que s'esdevingui (62,8%).

General Desig Pronòstic

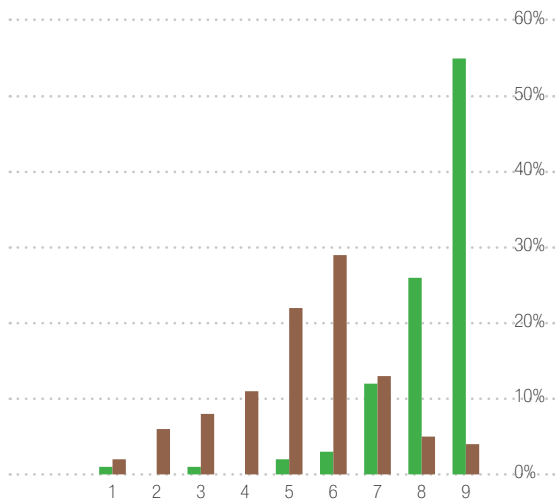
P75	9	5
Mediana	9	4
P25	7	2
P75/P25	1,3	2,5

5.2.2. Participació independent i efectiva

Les administracions públiques han de garantir de manera verificable la plena independència i la participació conjunta de l'associacionisme en les decisions relatives al disseny de recursos i serveis, a la seva prioritjació i a la seva prestació, així com a l'avaluació del seu impacte social.

P11 En els propers cinc anys la cúpula dels organismes de defensa dels drets de les persones sordes impulsarà processos transparents i independents de revisió i avaluació de l'execució d'accions i programes.

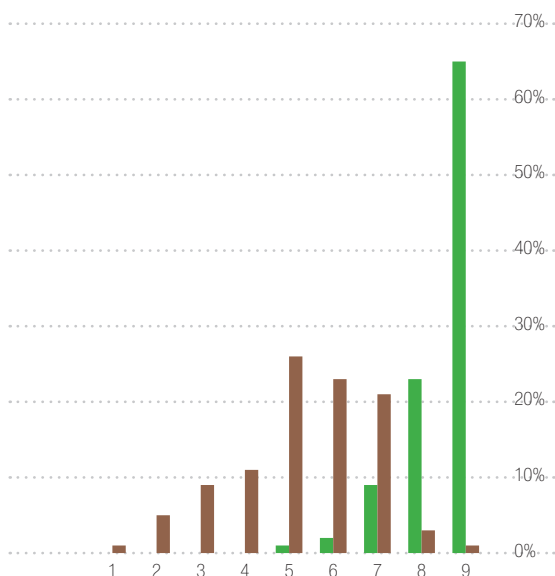

Convergència discreta entre la unanimitat favorable del desig col·lectiu i un pronòstic afí, per bé que menys pronunciat (50,9%), i un 22,1% d'incertesa.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	4
P75/P25	1,1	1,5

P12 En els propers cinc anys el moviment associatiu de les persones sordes aconseguirà un abast i una eficàcia més gran de les accions de sensibilització i educació de la ciutadania, els empleats públics, els agents socials i els càrrecs polítics en els principis de la no-discriminació i la igualtat d'oportunitats dels ciutadans amb discapacitat auditiva.

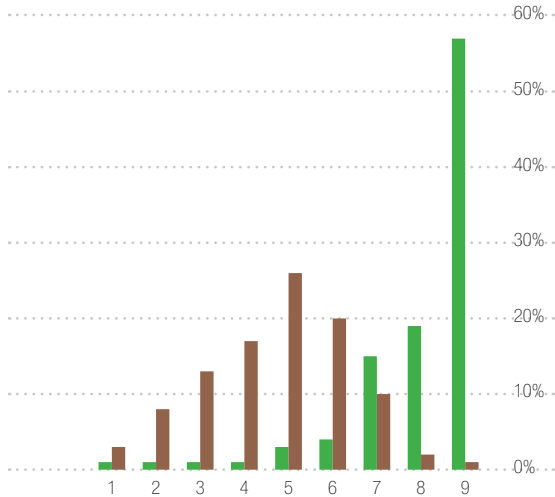
Predicció concordant entre la unanimitat favorable del desig dels panelistes (98,7%) i un pronòstic alineat favorablement amb un percentatge notable d'incertesa (26,3%). Notable concordança positiva entre un desig compacte de compliment de l'escenari i un pronòstic força favorable.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	4
P75/P25	1,1	1,5

P13 En els propers cinc anys l'associacionisme de les persones sordes consolidarà la coexistència sense segregació entre les organitzacions de persones sordes, tant les usuàries de llengües orals com les usuàries de llengües orals i de signes.

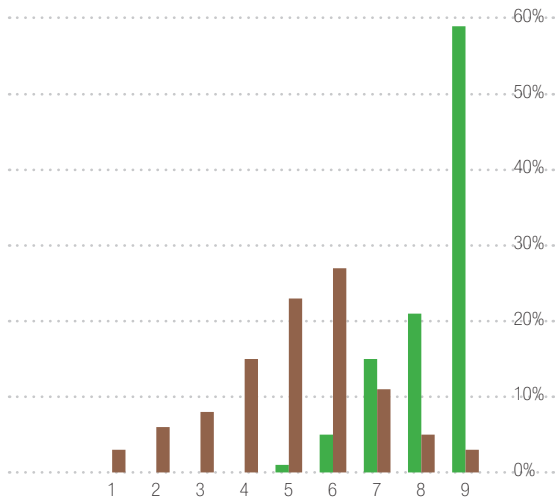

Davant d'un consens sòlid favorable a la proposta, el 41% dels panelistes mostra poc convenciment que s'esdevingui, amb una incertesa destacable (26,1%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	7	3
P75/P25	1,3	2

P14 En els propers cinc anys el moviment associatiu dels ciutadans sords reivindicarà els objectius d'un pla estratègic propi que asseguri l'exercici efectiu de tots els seus drets, la suficiència de recursos necessaris i la valoració de la seva utilització, i es dotarà d'aquest pla.

Adhesió unànime a l'escenari proposat, amb un pronòstic discretament favorable (45,6%) i un 22,8% de posicions dubitatives.

General Desig Pronòstic

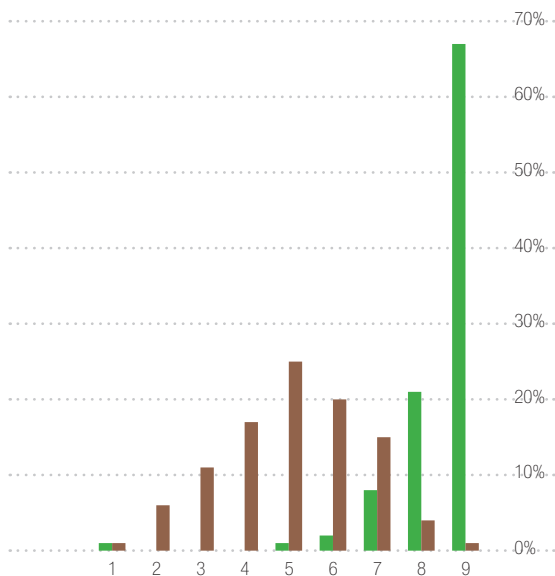
P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	4
P75/P25	1,1	1,5

5.3. Dret a decidir autònomament de manera informada

L'entorn familiar de la infància i el jovent sord constitueix el nucli central de les decisions i eleccions fonamentals per canalitzar amb plenitud el seu itinerari vital.

- P15** En els propers cinc anys les persones sordes i les seves famílies exerciran sense limitacions el seu dret a decidir, amb informació comprensible, solvent i no esbiaixada en relació amb les opcions i conseqüències d'intervencions clíniques, tecnologia audiològica, opcions lingüístiques i comunicatives i plantejaments pedagògics.

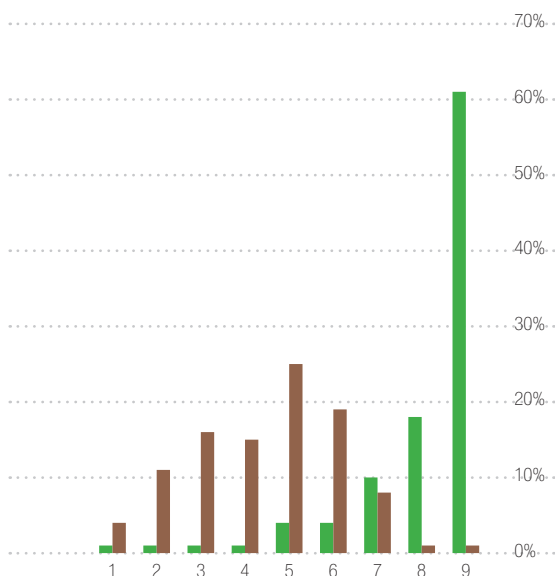

Unanimitat favorable a l'escenari proposat, amb una incertesa notable (24,7%) i una predicció diagnòstica escindida, entre esperançada (39,8%) i escèptica (35,5%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	4
P75/P25	1,1	1,5

- P16** En els propers cinc anys les persones sordes i les seves famílies obtindran de les administracions públiques el ple reconeixement i asseguraran les condicions per a l'adquisició i l'aprenentatge de la llengua de signes en els projectes educatius dels centres escolars en condicions d'igualtat i de complementarietat amb la llengua oral.

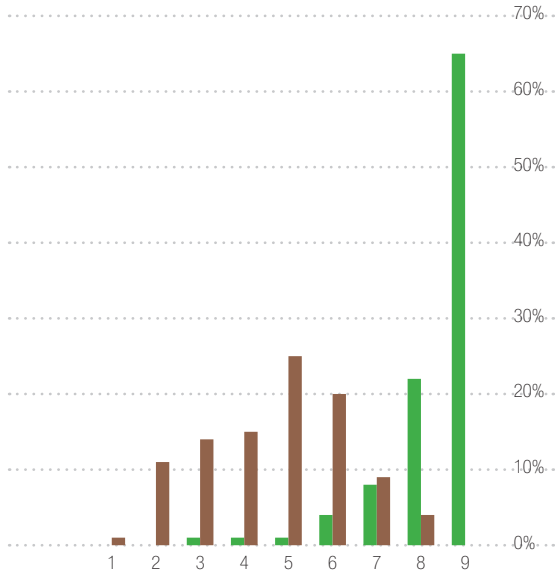
Manifestació destacada de desig col·lectiu favorable a la proposta enfront d'una proporció del 24,8% d'indecisos i un pronòstic majoritari (45,9%) d'escassa confiança.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

P17 En els propers cinc anys les preferències i experiències de les persones sordes i les seves famílies formaran part de manera imprescindible de l'avaluació i millora de la qualitat d'intervencions i programes sanitaris, educatius, de sensibilització social i d'accessibilitat universal.

Enfront d'un desig unànime de realització de l'escenari suggerit, una quarta part dels panelistes es mostra indecisa, mentre un 41,6% manifesta poques esperances: pronòstic de cautela centrat en la indefinició

General Desig Pronòstic

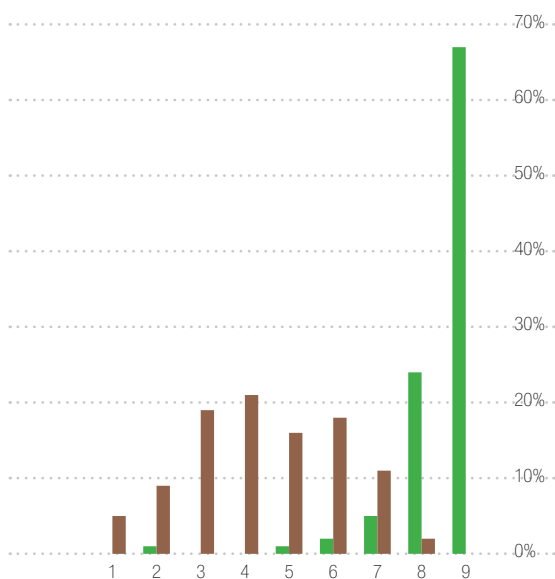
P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

5.4. Accessibilitat: comunicació i entorn

L'accessibilitat universal comprèn el conjunt de mesures per assegurar l'ús i gaudi, en igualtat de condicions amb les altres persones, dels habitatges, espais i instal·lacions públics, béns, productes i serveis, així com de la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació. Inclou l'eliminació de la contaminació acústica en edificis i espais construïts, la disponibilitat de recursos auditius (bucles magnètics, FM...) i recursos visuals (sistemes de senyalització/visualització, subtitulació i disponibilitat d'interpretació del llenguatge de signes en espais i serveis públics).

P18 En el transcurs dels propers cinc anys l'Administració regularà i farà complir sense dilació les condicions legals bàsiques i les obligacions d'accessibilitat, supressió de barreres i compensació educativa i laboral de limitacions funcionals dels ciutadans sords.

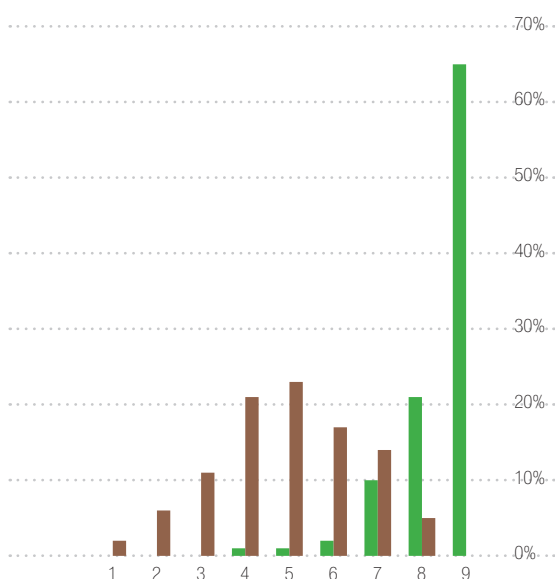

Davant d'un desig fortament cohesionat a favor de la proposta, un 53,5% de panelistes es mostra poc convençut que es materialitzi i un 30,4% es mostra molt discretament esperançat.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

P19 En el transcurs dels propers cinc anys s'establiran conjuntament amb el moviment associatiu de les persones sordes les condicions mínimes de les adaptacions i els suports complementaris facilitadors de l'accessibilitat i la no-discriminació.

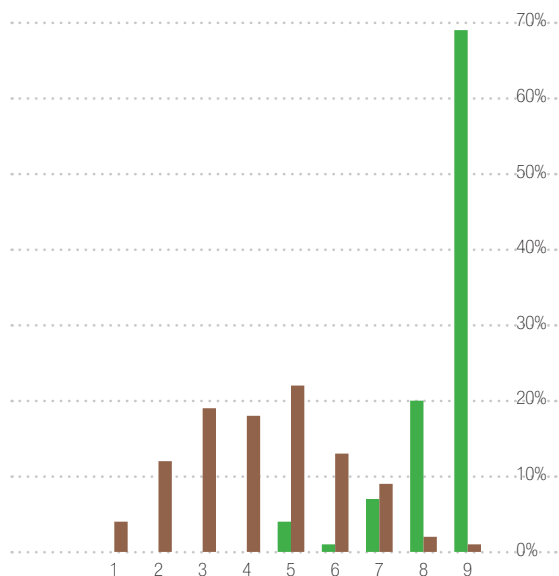
La unanimitat del desig favorable a l'escenari plantejat es correspon amb un pronòstic dividit entre els que creuen que es complirà (37%) i els que no hi confien (39,9%), amb una proporció d'indecisos del 23,2%.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	4
P75/P25	1,1	1,5

P20 En el transcurs dels propers cinc anys els projectes urbanístics i els espais construïts, especialment els centres docents i els llocs d'oci, es condicionaran lliures de contaminació acústica respectant els nivells de risc acústic que estableix l'OMS.

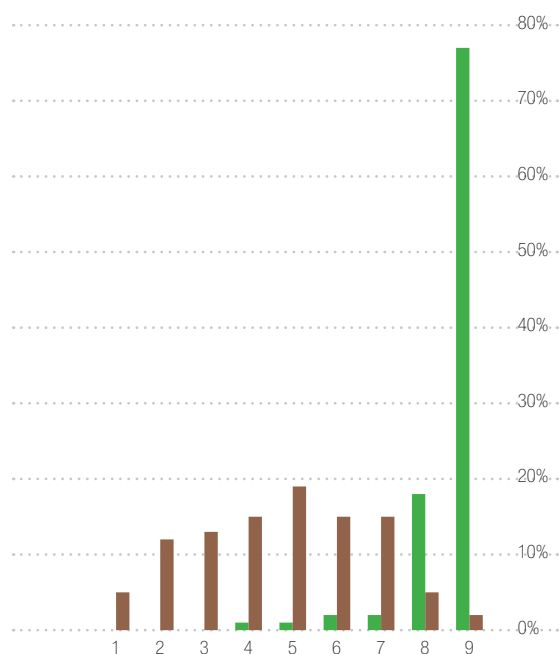

Disparitat manifesta entre la sòlida acceptació general de la proposta i el pronòstic descregut del 53,4% dels panelistes, amb un 22,2% d'indeterminació.

General Desig Pronòstic

P75	9	5
Mediana	9	4
P25	8	3
P75/P25	1,1	1,7

P21 En el transcurs dels propers cinc anys s'eliminarà el tractament informatiu discriminatori i degradant de la sordesa als mitjans de comunicació.

Majoria rotunda favorable a l'escenari proposat enfront de la indeterminació (18,8%) i el pronòstic de desconfiança sobre el seu compliment (44,1%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	9	3
P75/P25	1	2

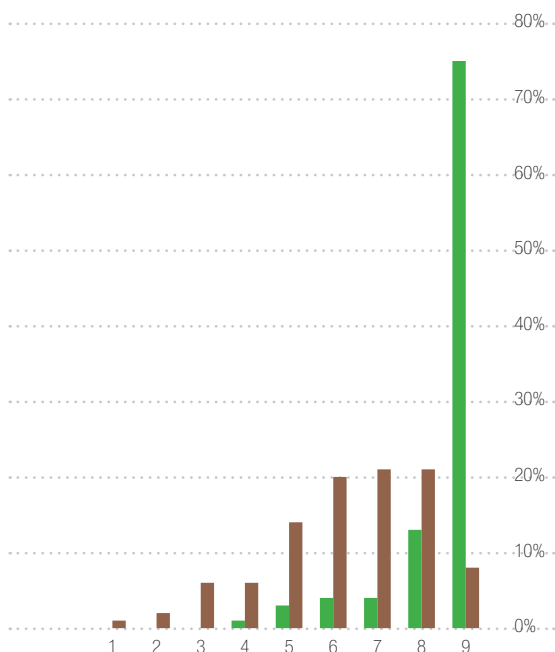

5.5. Sanitat

Tant la prevenció com el diagnòstic mèdic, la intervenció quirúrgica precoç i el seguiment sistemàtic de l'evolució clínica i audiològica són decisius per identificar la pèrdua auditiva, prevenir que s'agreugi i afavorir-ne la rehabilitació.

5.5.1. L'itinerari crític: detecció, identificació, diagnòstic i intervenció

- P22** En els propers cinc anys es verificarà el compliment sense excepcions dels programes de detecció precoç de les sordeses infantils per impulsar la disminució dels casos neonatals no detectats d'hipoacúsia i les intervencions tardanes.

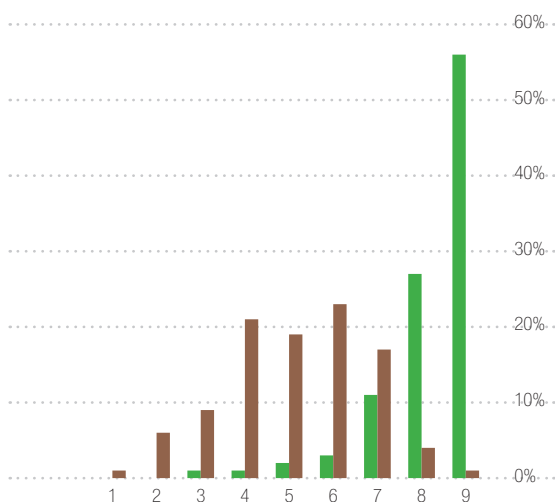

Concordança ferma del panel en el desig de veure realitzada la proposta, amb un pronòstic majoritàriament coincident.

General Desig Pronòstic

P75	9	8
Mediana	9	6
P25	8	5
P75/P25	1,1	1,6

- P23** En els propers cinc anys el registre, l'anàlisi i la publicitat de la manifestació de l'experiència assistencial de les persones afectades i les seves famílies seran imprescindibles per millorar la coordinació medicosocial i la integració de l'atenció clínica i psicolingüística.

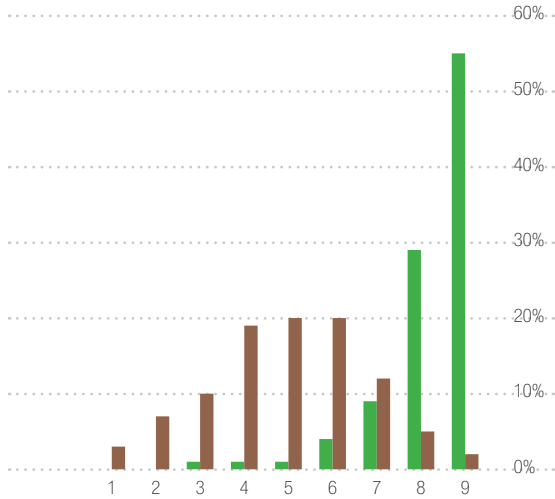
Determinació col·lectiva favorable en el desig d'integració de l'experiència clinicoaudiològica i d'orientació psicoevolutiva dels afectats per millorar l'itinerari assistencial integrat, amb divisió d'opinions pronòstiques –35,9% de dubte i 45,3% favorable– entorn d'una incertesa del 18,9%.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	4
P75/P25	1,1	1,5

P24 En els propers cinc anys s'acreditaran oficialment i regularment els coneixements i les competències de tots els professionals amb responsabilitat definida en l'itinerari assistencial i rehabilitador de les persones sordes.

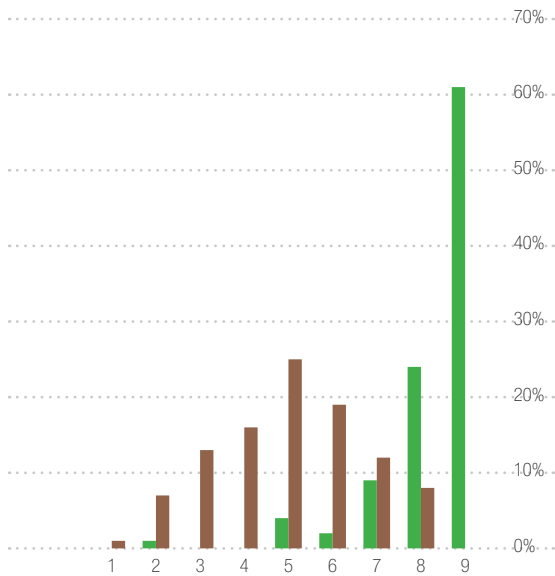

Contrast entre la forta expressió de desig favorable i un pronòstic marcadament incert.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

P25 En els propers cinc anys els aspectes d'educació per a la salut i prevenció de la salut pública coneixeran un impuls prioritari en planificació familiar, salut laboral i envelliment.

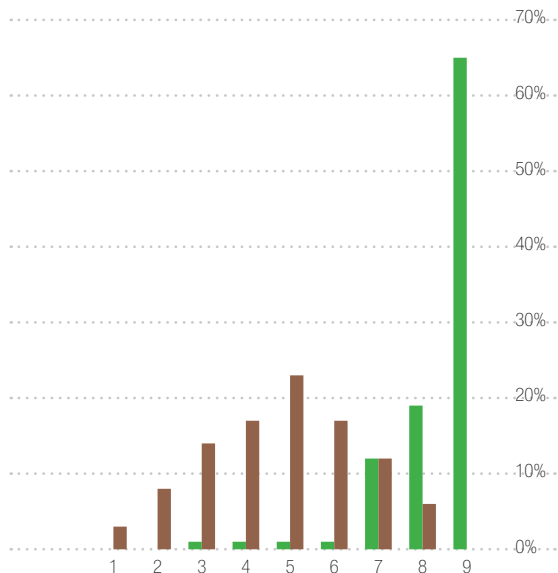
El panel afirma un desig inequívoc favorable enfront d'una quarta part de prediccions incertes i un pronòstic polaritzat: 36,1% advers i 38,6% favorable.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

P26 En els propers cinc anys es garantirà el compliment de l'obligació de facilitar les mesures de suport –inclosa la interpretació a la llengua de signes– al consentiment informat i a la comprensió dels missatges de naturalesa clínica i salut pública.

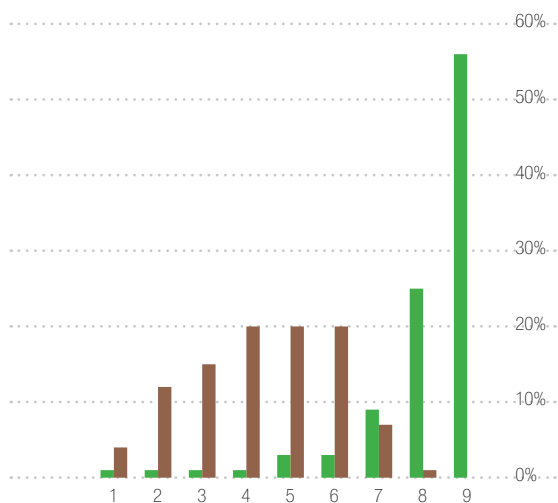

Enfront de la majoritària expressió del desig de compliment de l'escenari proposat, crida l'atenció la indeterminació del panel (23,5%), combinada amb un pronòstic advers (41,4%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

P27 En els propers cinc anys se superarà definitivament la concepció clínica de la discapacitat dels actuals barems de qualificació de la gravetat de la sordesa i s'incorporaran criteris de valoració socioculturals.

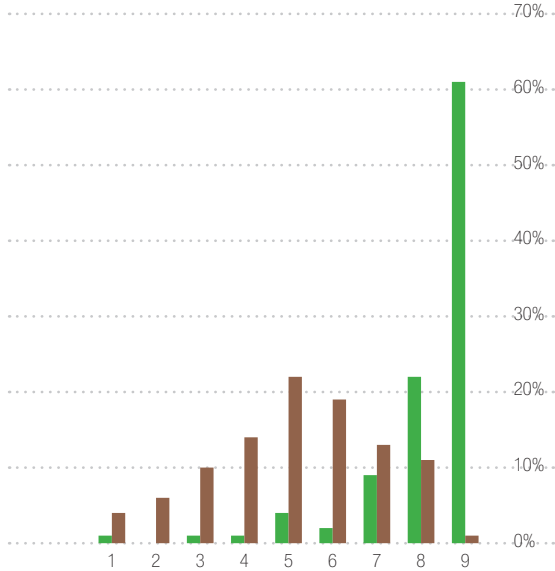
A l'elevat consens favorable al desig de compliment de la proposta, es contraposa un pronòstic majoritari advers (52,4%), associat a un 19,8% de posicions incertes.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	4
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

P28 En els propers cinc anys es prioritzarà la recerca per millorar les indicacions i la selecció de candidats, la tolerància i els resultats associats als implants i els reimplants coclears enfront de la tecnologia audiològica.

Alineació d'un consens clar en el desig, amb un pronòstic discretament favorable (44,6%), amb notables posicions d'indefinió (22,3%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

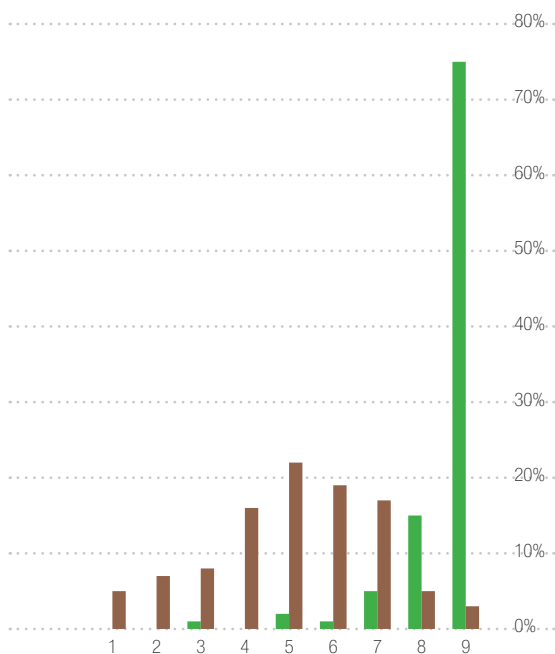
5.6. Educació

El sistema educatiu va conèixer un avenç radical amb la transformació de l'“educació especial” –segregadora– cap a la inclusió de la infància i el jovent amb sordesa en el sistema educatiu ordinari. L'organització, els recursos i les adaptacions associades a aquest progrés han permès avançar en el desenvolupament del potencial personal de l'alumne sord.

Davant del deteriorament progressiu del finançament públic emergeix la necessitat de consolidar els avenços aconseguits i promoure intervencions educatives innovadores que tinguin un valor demostrat.

5.6.1. Educació inclusiva sense segregació

- P29 En els propers cinc anys les administracions han d'assegurar l'exercici del dret a l'aprenentatge, el coneixement i l'ús de l'opció de modalitat lingüística triada –respecte a la Convenció internacional dels drets dels infants– en un entorn d'ensenyament inclusiu.

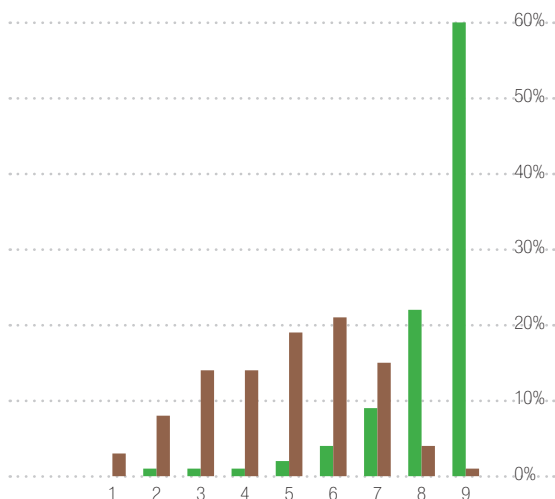

La incontestable majoria en el desig que s'esdevingui l'escenari suggerit s'alinea amb una majoria lleu de pronòstics favorables (43,8%), en coexistència amb una quarta part d'expressions d'incertesa.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	4
P75/P25	1,1	1,5

- P30 En els propers cinc anys les persones sordes participaran en l'avaluació i la millora de l'eficàcia dels projectes educatius per al ple desenvolupament de les capacitats de l'alumnat amb sordesa.

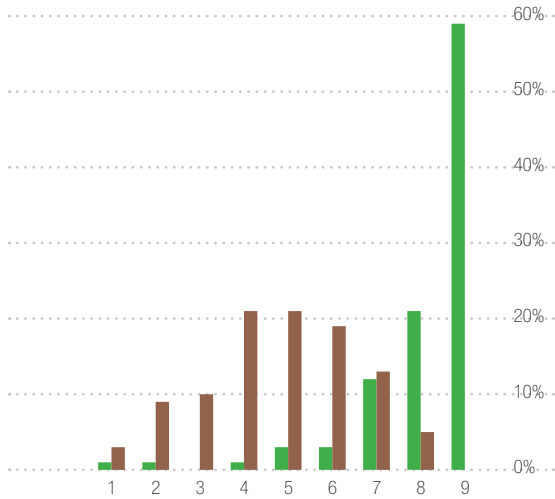
La inqüestionable manifestació majoritària favorable al desig d'ocurrència de l'escenari suggerit s'associa a una polarització equilibrada de pronòstics esperançats (40,8%) i adversos (40,2%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

P31 En els propers cinc anys es concedirà la màxima prioritat a la introducció i consolidació de sistemes d'informació i procediments de reconeixement i difusió de la bona pràctica (*benchmarking*).

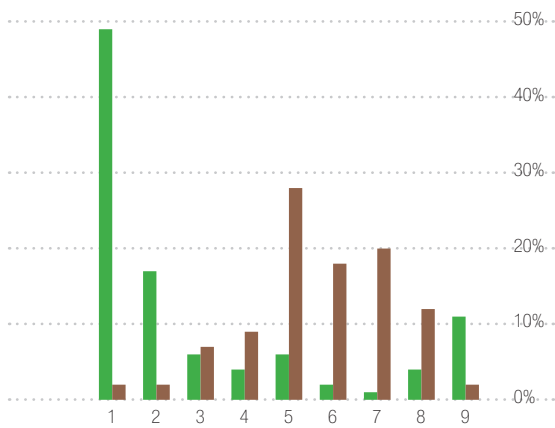

La sòlida majoria favorable a la prioritització proposada contrasta amb el predomini de la reserva (20,5%) i el predomini del pronòstic advers (42,4%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	7	3
P75/P25	1,3	2

P32 En els propers cinc anys la situació de precarietat de recursos per a l'actualització de coneixements i competències de tots els professionals responsables de l'atenció i educació dels alumnes sords continuarà estancada.

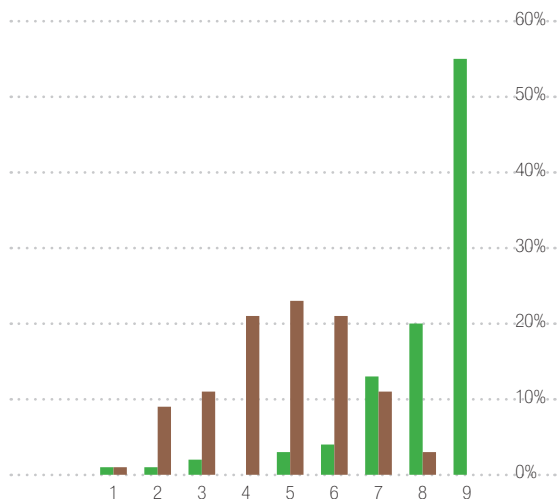
En contraposició amb el rebuig rotund del panel a l'escenari proposat, el pronòstic combina una indecisió destacada (27,8%) amb un pronòstic majoritari d'ocurrència (51,9%).

General Desig Pronòstic

P75	4	7
Mediana	1	5
P25	1	5
P75/P25	1	1,4

P33 En els propers cinc anys es prioritzarà la millora de l'eficàcia de l'aportació del sistema educatiu a l'adquisició d'habilitats socials i accés al mercat laboral ordinari.

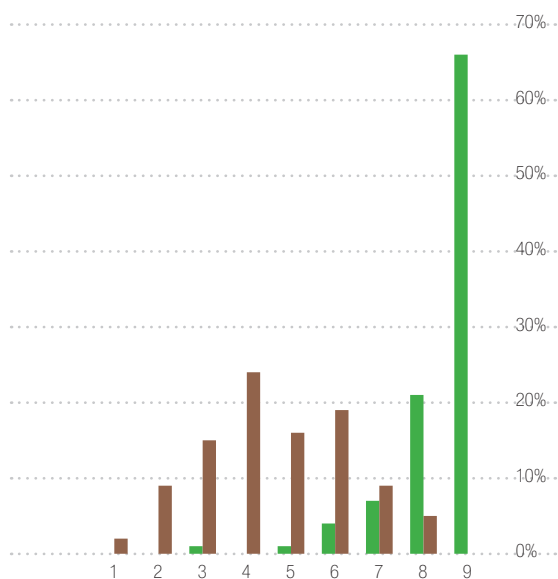

Pronòstic contrari a la proposta (42,6%), amb un 22,5% d'indecisos enfront d'una forta coincidència en el desig que es compleixi.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	7	3
P75/P25	1,3	2

P34 En els propers cinc anys es realitzaran i s'avaluaran programes de sensibilització i informació d'equips directius, professorat i professionals i tècnics de tots els nivells educatius en l'atenció de les necessitats educatives de l'alumnat amb sordesa.

Sòlid consens favorable a l'escenari establert enfront del predomini combinat d'un pronòstic pessimista (50,3%) i incert (16,4%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	4
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

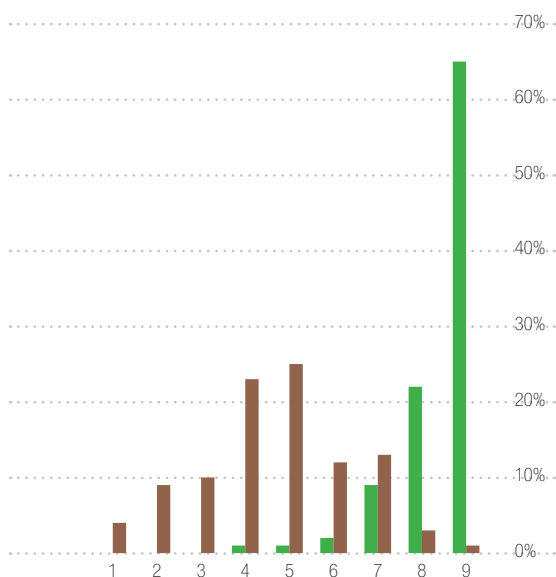
5.7. Accés al mercat laboral ordinari

L'acció combinada del marc regulador i la contribució dels serveis especialitzats d'intermediació busquen millorar la inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat auditiva a partir de la seva situació específica, acompanyant-les en el procés d'accés, desenvolupament professional i consolidació en l'ocupació.

En les circumstàncies actuals del mercat de treball –especialment la greu anomalia de l'atur juvenil– és fonamental el manteniment dels èxits adquirits i la identificació i activació d'oportunitats de millora.

5.7.1. Inclusió sociolaboral

- P35** En els propers cinc anys s'establiran i es faran accessibles als ciutadans les estadístiques corresponents a l'exercici del dret al treball per part de les persones amb sordesa, tant per estendre les bones pràctiques com per eradicar les vulneracions del marc legal.

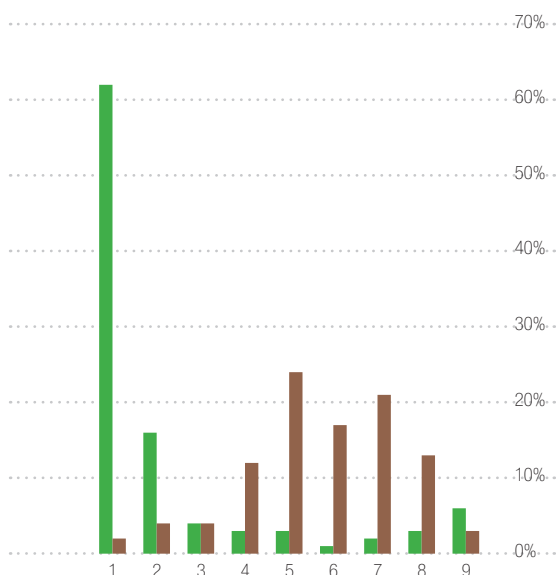

Fort consens favorable a la proposta enfront del predomini d'un pronòstic advers (46,6%), amb una incertesa destacada (25,5%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

- P36** En els propers cinc anys el manteniment de la incertesa en la recuperació de l'atur general empitjorarà l'accés de la població amb sordesa –especialment la població juvenil– al mercat ordinari de treball.

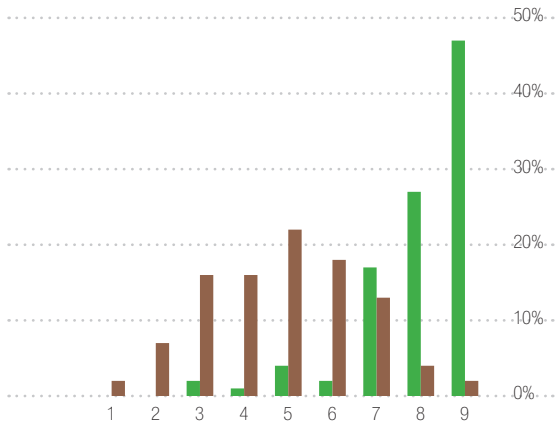
Destaca el rebuig contundent a l'horitzó plantejat en contraposició al pessimisme combinat de la incertesa (24,2%) i el pronòstic d'empitjorament de l'accés de la població sorda al mercat ordinari de treball (54%).

General Desig Pronòstic

P75	2	7
Mediana	1	6
P25	1	4
P75/P25	2	1,8

P37 En els propers cinc anys el moviment associatiu i les organitzacions sindicals promouran activament la recerca i publicació de l'impacte de la crisi econòmica en l'ocupació ordinària protegida i l'ocupació autònoma de les persones amb discapacitat.

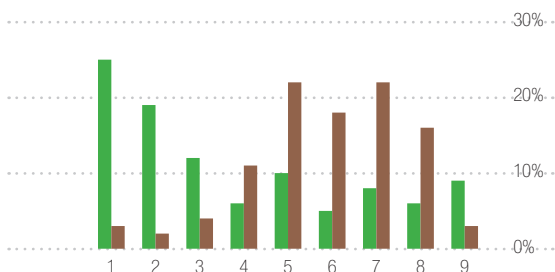

Al desig, compartit sense excepció, d'implicar conjuntament l'associacionisme i els sindicats en el coneixement de les causes específiques i l'abast de la crisi en l'ocupació de les persones amb discapacitat auditiva, correspon un pronòstic advers (41,3%), amb una incertesa notable (22,4%).

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	8	5
P25	7	3
P75/P25	1,3	2

P38 En els propers cinc anys persistiran sense revisió a l'alça les subvencions vigents per contractació i les bonificacions en les quotes empresarials de la Seguretat Social i l'impost de societats.

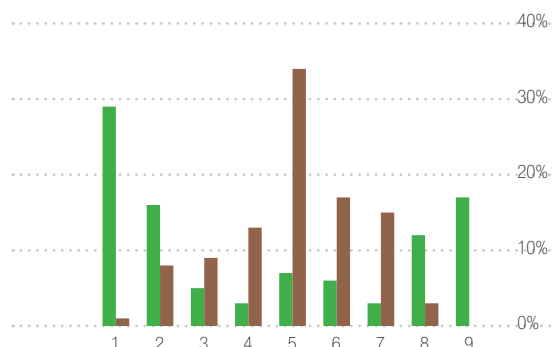

Majoria (62%), amb opinions dividides, de rebuig a l'escenari proposat en contrast amb un pronòstic d'acord (58,4%) amb l'estancament de les subvencions i bonificacions a la contractació de persones discapacitades en el mercat ordinari.

General Desig Pronòstic

P75	6	7
Mediana	3	6
P25	1	4
P75/P25	6	1,8

P39 En els propers cinc anys augmentaran les excepcions al compliment de la proporció de reserva de llocs de treball establerta legalment.

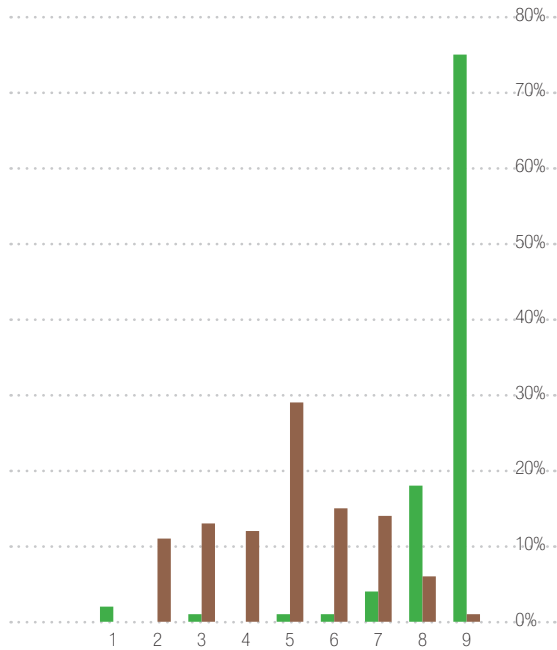
Manifestació excepcional d'incertesa associada a un pronòstic d'augment de la vulneració de la proporció legal de reserves de llocs de treball per a persones discapacitades en oposició al rebuig majoritari al fet que s'esdevingui.

General Desig Pronòstic

P75	8	6
Mediana	2	5
P25	1	3
P75/P25	8	2

P40 En els propers cinc anys s'eliminarà la discriminació laboral per raó de sexe en els programes i les accions d'accés al mercat laboral ordinari de les persones sordes.

A la pràctica unanimitat en el rebuig de la discriminació laboral per raó de gènere es contraposa un clar pronòstic dicotòmic –favorable i advers en la mateixa proporció (35,4%)– centrat en una pronunciada posició d'incertesa.

General Desig Pronòstic

P75	9	6
Mediana	9	5
P25	8	3
P75/P25	1,1	2

5.8. Resultats extrems

En aquest epígraf, com a complement de la descripció anterior, s'han seleccionat les respostes als escenaris plantejats per la consulta amb els posicionaments predictius més extrems.

Es destaquen les tres prediccions de desig i de rebuig i els tres pronòstics de més puntuació, favorables o contraris.

L'amplitud o la concentració de les dispersions indica més o menys dificultat a l'hora d'arribar a consensos nets tant en l'expressió de desig com de pronòstic, i es presenten les tres amb més dispersió en ambdós casos.

També s'han seleccionat les discrepàncies més grans entre les distribucions de desitjos i de pronòstics en funció de la distància entre les seves medianes respectives.

Finalment es presenten les tres proporcions més grans d'incertesa en el conjunt de les prediccions pronòstiques emeses pels panelistes.

5.8.1. Les tres prediccions de desig més altes de l'escenari plantejat

Per ordre decreixent del percentatge de les puntuacions en el rang 6-9

P14 99,3%

En els propers cinc anys el moviment associatiu dels ciutadans sords reivindicarà els objectius d'un pla estratègic propi que assegurï l'exercici efectiu de tots els seus drets, la suficiència de recursos necessaris i la valoració de la seva utilització, i es dotarà d'aquest pla.

P19 98,9%

En el transcurs dels propers cinc anys s'establiran conjuntament amb el moviment associatiu de les persones sordes les condicions mínimes de les adaptacions i els suports complementaris facilitadors de l'accessibilitat i la no-discriminació.

P21 98,9%

En el transcurs dels propers cinc anys s'eliminarà el tractament informatiu discriminatori i degradant de la sordesa als mitjans de comunicació.

5.8.2. Les tres prediccions de rebuig més altes de l'escenari plantejat

Per ordre decreixent del percentatge de les puntuacions corresponents al rang 1-4

P04 86,6%

En els propers cinc anys es mantindrà el nivell actual de pobresa infantil.

P09 81%

En els propers cinc anys es mantindran el dèficit democràtic i l'opacitat en la rendició de comptes, associats, en l'actualitat, a institucions públiques i organitzacions finançades amb diner públic.

P03 79,1%

En els propers cinc anys la desocupació continuarà per sobre del 21%, segons les prediccions de l'Oficina Internacional del Treball (OIT).

5.8.3. Els tres pronòstics amb més puntuació de desig favorable a l'escenari plantejat

P22 70,3%

En els propers cinc anys es verificarà el compliment sense excepcions dels programes de detecció precoç de les sordeses infantils per impulsar la disminució dels casos neonatals no detectats d'hipoacusia i les intervencions tardanes.

P09 56%

En els propers cinc anys es mantindran el dèficit democràtic i l'opacitat en la rendició de comptes, associats, actualment, a institucions públiques i organitzacions finançades amb diner públic.

P36 54%

En els propers cinc anys el manteniment de la incertesa en la recuperació de l'atur general empitjorarà l'accés de la població amb sordesa –especialment la població juvenil– al mercat ordinari de treball.

5.8.4. Els tres pronòstics amb menys puntuació contraris a l'escenari plantejat
Per ordre decreixent del percentatge de les puntuacions corresponents al rang 1-4

P18 63,5%

En el transcurs dels propers cinc anys l'Administració regularà i farà complir sense dilació les condicions legals bàsiques i les obligacions d'accessibilitat, supressió de barreres i compensació educativa i laboral de limitacions funcionals dels ciutadans sords.

P10 62,8%

En els propers cinc anys la selecció per mèrits professionals demostrats substituirà la designació per criteris de fidelitat política d'alts càrrecs directius i gestors de les administracions públiques.

P01 61,3%

En els propers cinc anys l'economia espanyola es recuperarà i tornarà a xifres pròximes a les anteriors a la crisi.

5.8.5. Les tres discrepàncies més altes entre les distribucions de desig i pronòstic
Punts de distància entre les medianes respectives

P09 5 punts

En els propers cinc anys es mantindran el dèficit democràtic i l'opacitat en la rendició de comptes, associats, actualment, a institucions públiques i organitzacions finançades amb diner públic.

P10 5 punts

En els propers cinc anys la selecció per mèrits professionals demostrats substituirà la designació per criteris de fidelitat política d'alts càrrecs directius i gestors de les administracions públiques.

P40 4 punts

En els propers cinc anys s'eliminarà la discriminació laboral per raó de sexe en els programes i les accions d'accés al mercat laboral ordinari de les persones sordes.

5.8.6. Les tres proporcions més altes d'incertesa en el pronòstic
Per ordre decreixent del percentatge de puntuació 5 en el pronòstic

P39 34%

En els propers cinc anys augmentaran les excepcions al compliment de la proporció de reserva de llocs de treball establerta legalment.

P40 29,2%

En els propers cinc anys s'eliminarà la discriminació laboral per raó de sexe en els programes i les accions d'accés al mercat laboral ordinari de les persones sordes.

P16 28%

En els propers cinc anys les persones sordes i les seves famílies obtindran de les administracions públiques el ple reconeixement i asseguraran les condicions per a l'adquisició i l'aprenentatge de la llengua de signes en els projectes educatius dels centres escolars en condicions d'igualtat i de complementarietat amb la llengua oral.

6. INTERPRETACIÓ

Les respostes obtingudes destaquen la distància que, segons el parer dels consultats, hi ha entre el que seria desitjable que s'esdevingués i el que esperen, desconeixen o temen que s'esdevingui realment.

Aquesta bipolaritat entre “desitjos” i “pronòstics”, tant com la seva proximitat, concordança o la manifestació d'incertesa, suggereix possibles factors afavoridors o obstacles, i convida a examinar-ne el significat i a identificar les raons subjacents en l'allunyament o la proximitat entre la manifestació de les aspiracions dels panelistes i la seva percepció de condicions adverses.

Entre aquestes, la possible indecisió de part del col·lectiu consultat al voltant del reconeixement del canvi en la voluntat social d'una participació col·lectiva més inclusiva i eficaç en l'àmbit públic, una implicació associativa amb més qualitat democràtica, independència i més fermesa en el compromís amb la defensa de les garanties de l'exercici dels drets a l'autodeterminació i el desenvolupament personal.

Correspon al lector atorgar a les respostes del col·lectiu objecte de consulta la seva pròpia valoració –fins a quin punt coincideix amb els escenaris plantejats o en discrepa– i establir la seva interpretació a partir de la seva pròpia situació, valors i expectatives. De fet, l'aportació més significativa de l'exercici realitzat consisteix en la possibilitat de deliberar col·lectivament i lliurement i de contrastar les diverses interpretacions possibles, plausibles i raonades.

Per tant, la interpretació que es proposa a continuació s'ha de considerar replicable en la mesura en què es basa tant en els resultats obtinguts com en els supòsits, els arguments i la subjectivitat dels autors.

6.1. Visió general

En conjunt, la resposta col·lectiva suggereix una actitud de cautelosa reserva, en part justificable pel domini dels escenaris corresponents a l'impacte que la prolongada “gestió de xoc” de la crisi –retallades– ha tingut sobre la xarxa de protecció social de l'estat de benestar i sobre el procés de reconeixement i adaptació social al canvi accelerat en un entorn polític turbulent.

Convé tenir-ho present a l'hora d'analitzar les diferents prediccions obtingudes, en l'horitzó temporal dels propers cinc anys, i la diversitat de posicionaments crítics, favorables o dubitatius, relacionats amb les àrees consultades següents (associades als escenaris o les qüestions corresponents: P01...):

- *Expectatives d'evolució de la crisi –sortida o prolongació– i del seu impacte sobre la solvència de la política social (P01-P04, P05-P08).*
- *Regressió o transformació socialment responsable en el “bon govern” del marc institucional vigent, particularment en l'eficàcia de la participació i les funcions d'intermediació de l'associacionisme (P09-P10, P11-P14).*
- *Alertes sobre la plenitud de l'exercici del dret a decidir autònomament i de manera informada de les persones sordes i, si s'escau, de les seves famílies (P15-P17).*
- *Compliment verificable de les disposicions vigents sobre accessibilitat, adaptacions i contaminació acústica (P18-P21).*
- *Oportunitats de millora organitzativa dels itineraris assistencials i la integració de la intervenció clínica i d'habilitació psicoevolutiva del llenguatge (P22-P28).*
- *Oportunitats de progrés i consolidació de la dimensió inclusiva de l'escolarització i la incorporació dels alumnes sords i les seves famílies en l'avaluació i la identificació de bones pràctiques (P29-P34).*
- *Horitzons d'avenç de la inserció sociolaboral –sense discriminació– en el mercat de treball ordinari (P35-P40).*

6.2. Expectatives d'evolució de la crisi –sortida o prolongació– i el seu impacte sobre la regressió de la política social

Els panelistes mostren poc convenciment en la recuperació de l'economia, en l'horitzó dels propers cinc anys (P01, P03, P04), en particular en relació amb la desocupació, la qualitat de l'ocupació i el descens dràstic de la pobresa infantil. Les cauteles associades a una regeneració socialment acceptable de la política social suggereixen sòlides raons per a la vigorització del moviment associatiu, de la seva influència sobre l'opinió pública, de la seva projecció sobre les formacions polítiques i, especialment, del control independent de l'efectivitat resolutiva de les administracions (P11, P12).

La proactivitat en el control i la rendició de comptes en tots els nivells de l'Administració i dels proveïdors assistencials –públics i privats– hauria d'integrar en la cultura dels col·lectius de ciutadans sords la vigilància de la transparència i publicitat de l'avaluació de l'eficàcia i del cost social de les decisions sobre regulació, prestacions i serveis de finançament públic (P05, P06, P11).

La reivindicació de la cultura de l'avaluació és garantia de regeneració en la gestió pública de l'àmbit comú.

Per als ciutadans –i especialment els més vulnerables– és primordial conèixer la destinació final dels recursos col·lectius en termes dels resultats esperats (rendició de comptes), als quals s'ha renunciat utilitzant els recursos emprats (costos d'oportunitat), quins han estat els beneficiaris (redistribució) i si es dilapida el diner públic mantenint polítiques, programes i prestacions ineficients.

La consulta destaca, a més, una notable divisió d'opinions dels panelistes en relació amb el copagament segons la renda dels ciutadans (P08) i enfront de la possibilitat del manteniment de les tensions en el comportament de l'economia i l'agreujament de l'impacte negatiu sobre la sostenibilitat de la protecció social.

Davant d'aquesta constatació, el col·lectiu de les persones amb discapacitat auditiva –i no tan sols els seus intermediaris– hauria de prendre una posició informada sobre les conseqüències redistributives –qui es beneficia a costa de qui– de totes les opcions plausibles de coresponsabilitat en el cost de les prestacions (copagament), incloses les exempcions en funció de la naturalesa i de la complexitat de les necessitats socials i sanitàries dels afectats.

6.3. “Bon govern” del marc institucional vigent i en l'eficàcia de la participació i les funcions d'intermediació de l'associacionisme: regressió o transformació?

La desconfiança en la rehabilitació econòmica general es tradueix en escepticisme sobre la regeneració espontània de la qualitat democràtica de la governança del sector públic (P09, P10).

En aquest context els consultats estableixen una predicció de fermesa en el desig, amb esperança matisada per la incertesa, en l'impuls de revisió i enfortiment de la democràcia interna de l'associacionisme i d'acompliment de pautes de representativitat transparent de la funció intermediadora dels seus dirigents (P11, P12, P14).

La valoració per part de les seves bases de l'eficàcia i la independència de les cúpules de l'associacionisme enfront del que es percep com un perjudici polític en alguns comportaments de les administracions serà un factor determinant per a l'exigència de millora en la influència col·lectiva de les persones amb disminució auditiva en defensa dels seus drets.

És particularment rellevant per a l'enfortiment de la seva posició reivindicativa i estratègica l'evolució del distanciament actual cap a formes de cooperació conjunta entre l'associacionisme dels col·lectius de persones amb discapacitat auditiva usuàries de les modalitats lingüístiques, identitàries i comunicatives de signes i orals (P13).

6.4. Alertes sobre la plenitud de l'exercici del dret a decidir autònomament i de manera informada de les persones sordes i, si s'escau, de les seves famílies

La polarització de pronòstics favorables i contraris a la millora de la solvència i imparcialitat de la informació administrativa i experta a les persones sordes, els seus familiars i responsables legals, alerta sobre la necessitat de verificar i exigir el compliment de les garanties de decisió autònoma en l'exercici d'eleccions fonamentals (P15, P16).

L'estratègia de progrés del moviment associatiu hauria d'incloure prioritàriament la consecució garantida del subministrament d'informació professional, actualitzada, solvent i lliure de prejudicis –i influències comercials– en relació amb indicacions, resultats i riscos demostrats, associats a intervencions clíniques, tecnologies audiològiques, opcions lingüístiques, plantejaments pedagògics i accés a les prestacions i drets reconeguts legalment.

La inclusió, sense reserves, de la manifestació de les experiències assistencials i els criteris de valoració de les persones sordes i dels seus representants legals en l'avaluació de la qualitat, eficàcia i seguretat de les prestacions i serveis rebuts constituirà una decisiva mostra d'avenç de la seva integració social real (P17).

6.5. Compliment verificable de les disposicions vigents sobre accessibilitat, adaptacions i contaminació acústica

L'accessibilitat universal comprèn el conjunt de mesures per assegurar l'ús i gaudi, en igualtat de condicions amb les altres persones, dels habitatges, espais i instal·lacions públiques, així com de la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació. Inclou, de manera substantiva, l'eliminació de la contaminació acústica en edificis i espais construïts, i la disponibilitat de recursos auditius (bucles magnètics, FM...) i recursos visuals (sistemes de senyalització/visualització, subtítolació i disponibilitat d'interpretació del llenguatge de signes en espais i serveis públics).

La constatació generalitzada d'escepticisme i escassa convicció dels panelistes en relació amb el compliment de les obligacions legals, tant de les administracions com dels particulars, assenyala una altra via reivindicativa inajornable (P18, P19, P21).

En particular, la influència participativa i de control associatiu s'hauria de focalitzar, prioritàriament, en la descontaminació acústica de centres docents, llocs de treball, espais d'oci i nuclis públics de difusió cultural (P20).

Reclamen atenció els dubtes dels consultats sobre l'eradicació total del tractament discriminatori residual de la sordesa en alguns mitjans i vehicles de comunicació (P21).

6.6. Oportunitats de millora organitzativa dels itineraris assistencials, integració de la intervenció clínica i l'habilitació psicoevolutiva del llenguatge

Tant la prevenció com el diagnòstic mèdic, la intervenció quirúrgica precoç i el seguiment sistemàtic de l'evolució clínica i audiològica són decisius per identificar la pèrdua auditiva, prevenir-ne l'agreujament i afavorir la seva rehabilitació.

Destaca la predicció positiva del manteniment i la consolidació del bon nivell general assolit en l'aplicació dels protocols de detecció precoç de les hipoacúsies (P22).

No es manifesta tan optimista la consideració que mereix el report de l'experiència assistencial dels afectats en millores organitzatives i intervenció pluridisciplinària primerenca (P23).

L'atenció crítica del col·lectiu de persones amb disminució auditiva i els seus representants en aquest àmbit, tenint en compte les expectatives menys optimistes expressades pels panelistes, s'hauria de dirigir:

- Al suport a la reivindicació professional de suficiència de recursos d'actualització i acreditació oficial de competències, coneixements i habilitats comunicatives (P24).

- Al suport decidit a l'eliminació del dèficit d'educació sanitària preventiva en els centres educatius, de formació en salut laboral i, especialment, en els serveis de planificació familiar (P25).
- A la millora de la comunicació i informació relacionada amb l'obtenció de consentiment informat i la transmissió intel·ligible d'informació de naturalesa clínica i salut pública, sense obviar la utilització o interpretació del llenguatge de signes (P26).
- A l'encoratjament del col·lectiu envers la superació de l'exclusivitat de la concepció clínica de la discapacitat, a partir de la incorporació de criteris de valoració de la vulnerabilitat social en els barems actuals de qualificació de la gravetat de la sordesa (P27).
- A la prioritització de la recerca i l'avaluació tecnològica de base científica de millora de les indicacions, selecció de candidats i seguiment postintervenció, especialment de l'aportació incremental de la implantació i reimplantació coclear en relació amb alternatives d'efectivitat provada (P28).

6.7. Oportunitats de progrés de la dimensió inclusiva de l'escolarització i la incorporació dels alumnes sords i les seves famílies en l'avaluació i la identificació de bones pràctiques

Davant del deteriorament progressiu del finançament públic i els seus efectes sobre els avenços aconseguits en la inclusió educativa dels alumnes sords en el sistema educatiu ordinari, emergeix la necessitat de promoure i estendre intervencions educatives de consolidació, innovació i progrés de valor provat.

En un context generalitzat d'escàs optimisme i incertesa destaca la concordança –positiva, encara que discreta– entre desig i pronòstic en relació amb l'eliminació de qualsevol discriminació tàcita o explícita en l'exercici del dret a l'aprenentatge, el coneixement i l'ús de la modalitat lingüística triada en entorns d'ensenyament inclusiu (P29).

Aquesta opció de respecte per la diferència i la diversitat s'enquadra en la disjuntiva crítica del manteniment o abandonament del distanciament entre les organitzacions de sords usuaris de la llengua de signes i els del llenguatge oral (P13).

Les desviacions més significatives en les manifestacions dels consultats entre els seus desitjos i els pronòstics associats expressen majoritàriament poca convicció i reserves, fet que planteja la necessitat d'una atenció i consideració preferent envers la contribució positiva de:

- La incorporació dels estudiants amb discapacitat auditiva i, si s'escau, dels seus representants en l'avaluació de les opcions curriculars i els projectes educatius que els concerneixen (P30).
- L'establiment, l'accés i la utilització de sistemes d'informació, *benchmarking* i de connectivitat informativa general en la gestió del coneixement innovador que facilitin la identificació, difusió i adopció de la bona pràctica (P31).
- L'increment de la contribució del sistema educatiu a l'adquisició d'habilitats socials i d'accés al mercat laboral (P33).
- La reivindicació en suport de l'eliminació del dèficit de recursos per a l'actualització de coneixements i competències dels responsables de l'educació, en tots els nivells educatius, dels alumnes sords (P32).
- L'impuls renovat d'accions d'informació, sensibilització i estímul als equips directius, professorat i professionals de suport, al coneixement i respecte de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat i el reconeixement i l'atenció de les necessitats i els suports educatius dels estudiants sords (P34).

6.8. Horitzons d'avenç de la inserció sociolaboral

L'acció combinada del marc regulador de suport i la contribució dels serveis especialitzats d'intermediació persegueixen garantir la inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat, acompanyant-les

en el procés d'accés, encaix, desenvolupament professional i consolidació en l'ocupació.

En les circumstàncies actuals del mercat de treball –sense oblidar la greu anomalia de l'atur juvenil, la persistència del qual pronostica i rebutja el panel– és fonamental el manteniment dels èxits adquirits i la identificació i activació d'oportunitats de millora (P36).

No obstant això, les respostes obtingudes en aquest apartat són particularment descoratjadores, la qual cosa demana l'atenció crítica sobre alguns components principals de l'accés al treball com a factor de desenvolupament personal i inclusió social de les persones amb disminució auditiva:

- El desconeixement evitable, tant de l'evolució de les causes específiques de l'impacte de la crisi en l'ocupació del col·lectiu de persones sordes com de la dimensió de la vulneració del marc legal de suport en vigor (P35).
- La incertesa sobre l'estancament o recuperació de les subvencions i bonificacions per contractació, així com de l'augment de les excepcions al compliment de la proporció de reserva legal de llocs de treball per a persones amb discapacitat (P38, P39).
- La doble marginació social que suposa la discriminació laboral per raó de gènere (P40).
- La reivindicació de l'eliminació del dèficit de recursos per a l'actualització de coneixements.

Davant l'excepcional incertesa sobre la recuperació de la desocupació que reflecteixen les prediccions dels consultats, emergeix la necessitat de verificar tant la seva complexitat i abast com la seva influència en la mesura que són factors regressius per a la igualtat d'oportunitats i la correcció de la segregació social, de manera que urgeix l'exigència de vindicar:

- La incorporació, a les estadístiques d'evolució i conjuntura laboral, d'informació específica sobre la dinàmica d'accés al mercat ordinari de les persones en edat activa amb discapacitat auditiva.
- La implicació dels agents socials en l'anterior reivindicació i en l'alerta i defensa enfront de les vulneracions del marc normatiu de protecció social de l'ocupació de les persones discapacitades.
- Accions decidides d'eradicació de la doble marginació social que suposa la discriminació laboral per raó de gènere.

7. APORTACIONS OBERTES

Aquest apartat presenta, en la seva literalitat i ordenats per grans blocs temàtics, els tres factors dinamitzadors i els tres obstacles que els panelistes van considerar més influents en la preservació de les garanties de compliment de la Convenció internacional dels drets de les persones amb discapacitat per al col·lectiu de les persones amb disminució auditiva.

7.1. Relació d'aportacions obertes voluntàries dels panelistes

7.1.1. Impacte de les retallades en la política social: deteriorament de prestacions i serveis

Les retallades són conseqüència de la insostenibilitat dels plantejaments deficients de mesures de discriminació positiva, incongruents i mal estructurades, desenvolupades amb una visió a curt termini entre el 1983 i el 2010. Cal tornar a prestar una atenció a les polítiques d'integració de les persones sordes que no depengui completament de la voluntat dels poders públics.

Les persones sordes NO han rebut un tracte pitjor en els anys de crisi que la resta de les persones dependents, i les persones dependents NO han estat les primeres a patir les retallades.

La protecció social a totes les persones amb discapacitat d'Espanya, fins i tot en temps de crisi, es troba entre les primeres de tots els països de la comunitat internacional.

Les retallades en les partides econòmiques afecten la realització d'implants coclears, i per tant no es fan dobles implants.

La retallada en sanitat impedeix que es financin implants coclears bilaterals, que són tan necessaris per als nens sords.

Un implantat coclear no hauria de deixar de sentir-hi, si se li fes malbé un processador, per motius econòmics. A causa, òbviament, del cost elevat d'aquests aparells, la reparació hauria de ser sufragada per la Seguretat Social, que per això la paguem tots.

Abandonament o disminució de l'ús de les pròtesis auditives per manca de pressupost.

Deteriorament de les condicions econòmiques de les famílies.

Qualsevol persona implantada hauria de poder assegurar els seus aparells individualment, sense sobre costos ni quotes exagerades. Hauria de ser com l'assegurança d'un cotxe, ja que el cost és similar al d'un cotxe econòmic nou.

Disminució del suport a la sanitat i l'educació pública.

Elecció de pròtesis auditives amb menys prestacions.

No s'hauria de carregar sobre les famílies ni l'entorn familiar el cost de processadors nous, bateries, bobines i accessoris necessaris per al bon funcionament dels aparells.

El repagament del copagament.

Retallades en el finançament dels implants coclears.

Reducció dels projectes de recerca.

Gran desconeixement de les necessitats i els mitjans de suport a la comunicació oral per part de les administracions locals i dificultats d'implementació per manca de recursos econòmics adscrits.

Retallades en les subvencions de tecnologia (sistemes de comunicació, tecnologia d'ajuda...).

7.1.2. Qualitat institucional de les administracions

Manca d'associacions d'afectats amb objectius concrets i reals.

7.1.3. Associacionisme: qualitat de la participació i la intermediació

S'invertirà més en polítiques, publicitat i retòriques que en recursos, actes i programes amb un impacte real en la millora.

No sé fins a quin punt ja s'ha reflectit, però voldria destacar la importància de fer arribar les accions de sensibilització a la gent a qui normalment no arriben. Solen ser els mateixos de sempre els qui llegeixen els estudis, assisteixen a jornades, etc. L'impacte de debò seria arribar als escèptics davant la inclusió o als qui no s'havien plantejat aquests temes. Cada un d'ells ens apropa al nostre objectiu.

Identificar persones 'famoses' amb sordesa o que hi estan implicades per fer pedagogia i afavorir un treball de visualització.

Menys divulgació mediàtica a gran escala per part de l'associacionisme i les institucions.

Poc coneixement social de la sordesa i les seves implicacions.

La població en general té poc coneixement sobre la discriminació que sent una persona amb sordesa en la seva vida quotidiana i el món laboral. En canvi, hi ha molta sensibilització amb la ceguesa, per exemple.

Inversió en recerca per a sistemes digitals de millora de la qualitat sonora.

Les administracions públiques delegaran gran part de la seva responsabilitat i esforços d'atenció social en les associacions, els voluntaris i les ONG.

Oposició al fet que la discapacitat auditiva deixi de rebre atenció social perquè no està en els supòsits de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència entre 6 i 18 anys

Baixa participació de les persones sordes en les qüestions que les afecten. No hi ha canals de participació clars. Les associacions de persones sordes han de promoure mecanismes per fomentar la participació.

Les atencions específiques es difuminaran en accions globals que serveixen més per calmar consciències que per tenir efectes reals d'inclusió i justícia social.

7.1.4. Associacionisme: integració i cooperació associativa

Manca d'implicació i força de les entitats de representació del col·lectiu sord (federacions, associacions...). No hi ha unió ni lluita per objectius concrets amb incidència real. Molts sords no se senten representats i es desvinculen de la responsabilitat.

Manca d'un pla de llarg recorregut (deu anys, per exemple) en què participin tots els actors: administració, associacions, sector social...

Integració dels circuits vitals: clínic, educatiu, sociolaboral.

Privatització dels serveis sanitaris i orientació d'aquests serveis cap a la satisfacció del client.

Degradació de l'enfocament multidisciplinari a l'hora d'abordar les situacions personals i familiars de les persones amb sordesa.

Dualitat persones amb LS i persones amb llenguatge oral, treball conjunt.

Desinformació generalitzada del que és la persona amb discapacitat auditiva en TOTS els àmbits. Fins i tot en l'àmbit escolar se'n desconeixen les característiques i les necessitats, així com en molts departaments imprescindibles de l'Administració pública.

Provisió de servei d'interpretació als centres educatius i les administracions públiques.

Igualtat de dotació de mesures per al suport a la comunicació, tenint en compte l'alt percentatge d'usuaris d'LO, per fer efectiu el seu dret a la no-discriminació i la plena participació ciutadana.

Desconeixement i ignorància general de la realitat entre bona part de la societat oient i heterogeneïtat

de les persones sordes, així com tendència a tenir una actitud paternalista o tuteladora que impedeix l'autonomia i emancipació plena de les persones sordes.

Manca d'aprenentatge del llenguatge de signes en els normooients.

Necessitat d'establir perfils professionals per a l'especialista en LSE.

Sensibilització social respecte de les persones amb pèrdua auditiva.

Desconeixement per part de la població sense sordesa del llenguatge de signes. És el que limita les relacions socials d'aquestes persones.

Atac a la construcció social i cultural de les persones sordes, com una desconsideració envers les bases del pluralisme. La mateixa desconstrucció va emergir d'un abús de la racionalitat oralista, que tant de mal va fer a la comunitat sorda.

Incompliment de la Llei de la llengua de signes catalana 17/2010 i d'altres lleis, com la Llei general de la comunicació audiovisual 7/2010.

Creació d'una terminologia adequada, i socialment estesa, per descriure la discapacitat auditiva, per tal d'equiparar-la a la discapacitat visual. La societat sap què és un cec, però no sap què és un sord. No ha estat capaç de crear opinió per equiparar la miopia o la hipermetropia amb els graus de pèrdua auditiva. Aquest desconeixement es dona entre les mateixes famílies afectades.

No treballar d'una manera transversal al llarg de tot el cicle vital de la persona no afavoreix la plena integració de les persones sordes.

Desconeixement i ignorància general, entre bona part de la societat oient, dels valors culturals, lingüístics i socials de la comunitat sorda signista i de la necessitat de preservar-los d'una manera més efectiva.

No s'atén la reivindicació històrica del moviment de famílies de persones sordes per eliminar les limitacions en la prestació ortoprotètica dels audiòfons i implants auditius.

Les associacions i la federació de sords no demanen ni fan res per reivindicar drets i ajudes.

La campanyes de sensibilització i normalització ajuden a ser conscients de les necessitats dels diferents col·lectius.

Segueixen sense desenvolupar-se la formació per a algunes titulacions referides a l'accessibilitat, com ara subtituladors, així com la de la docència de la llengua de signes, que ha de ser reglada i seguir les mateixes vies que qualsevol altra formació, amb títols expedits pel MEC i no per entitats privades.

7.1.5. Dret a decidir autònomament

Disminució de pediatres i metges de família en relació amb la resta d'especialistes, amb disminució de l'accessibilitat i continuïtat necessària de la funció central del Sistema Nacional de Salut.

Moltes entitats donen informació esbiaixada, quan es tracta d'assessorar, si no tenen un programa o una eina. Només pel fet de no tenir-lo, no el publiciten, quan, si ho haguessin sabut, els pares o les persones sordes se'n podrien haver beneficiat.

Les persones que donen informació haurien de tenir amplitud de mires. Em sorprenen moltes publicacions suposadament actualitzades en què la bibliografia que se cita encara és del segle passat.

7.1.6. Accessibilitat universal

Subtitulació insuficient en mitjans audiovisuals.

Manca d'adequació dels desenvolupaments urbanístics i l'activitat municipal a les necessitats de les persones sordes.

Retallades dels serveis d'intèrprets de llengua de signes del 'dia a dia', cosa que afecta greument la seva llibertat de participació en la societat.

Manca d'implicació de les administracions públiques (en particular les responsables d'educació de les comunitats autònomes) en la formació reglada dels intèrprets d'LSE.

Disminució dels serveis d'interpretació a LS en tots els àmbits socials (sanitari, administratiu, judicial, etc.).

Suport tècnic a locals, establiments, ens oficials de l'Estat, actes públics, televisió... Espanya, Catalunya, som països amb un alt nivell sonor en l'ambient. Cal ajudar qui no hi sent bé amb suport tècnic a tot arreu.

Manca d'intèrprets en llengua de signes i altres mesures d'accessibilitat als serveis bàsics.

Es qüestionen contínuament les mesures d'accessibilitat per a persones sordes en els actes públics. Aquesta situació dificulta l'accés a la informació i la participació de les persones sordes en condicions d'igualtat.

Discriminació activa en el lleure: per exemple, hi ha molt pocs cinemes amb pel·lícules adaptades al llenguatge de sords.

No promoure mesures d'accessibilitat a les activitats públiques, a tots els nivells i per a totes les edats.

Poca interpretació en LS simultània als canals de televisió, amb la consegüent manca d'accés a la informació.

Vulneració dels drets a la participació en les activitats culturals, concretament en els nous projectes museístics. L'argument és la manca de pressupost, i això passa per davant dels drets de les persones amb discapacitat.

Dèficit de participació activa en el món polític i associatiu social per part de persones amb dèficit auditiu.

Impuls públic a facilitar les trobades de la comunitat sorda: facilitats en l'ús del transport públic, per exemple per als joves amb sordesa sense recursos econòmics.

No n'hi ha prou amb crear mesures d'accessibilitat si després no se'n fa una bona difusió als possibles usuaris.

Manca d'intèrprets o altres mesures d'accessibilitat equivalents segons les necessitats. La persona amb sordesa no accedeix amb normalitat al seu entorn i no s'hi pot comunicar (dependència, desinformació, impossibilitat de prendre decisions, manca d'apoderament...).

Implantació de l'LSC en els canals de la TV per una accessibilitat al cent per cent.

Necessitat d'intèrprets d'LSE en les administracions públiques i en l'àmbit educatiu.

Es repeteix molt de material, sense consensuar, i de vegades s'utilitza per elaborar-lo amb diners públics. S'haurien de revisar aquestes actuacions, també per part de l'Administració.

Manca de subtítols en el cinema i en molts productes audiovisuals, així com en actes i espectacles públics.

Que als discapacitats auditius no se'ls proveeixi de recursos per accedir a la informació de manera independent i amb els seus propis criteris.

7.1.7. Sanitat

Degradació dels imports perquè els usuaris de pròtesis les puguin renovar d'acord amb un criteri funcional ètic, amb finançament públic i no privat per part dels usuaris i les seves famílies.

Manca de programes suficients d'implants coclears per a adults.

Que no hi hagi veritables professionals de la rehabilitació, amb una formació actualitzada pensant que avui dia hi ha ajudes auditives importants, com ara audiòfons d'última generació i implants coclears.

Limitació de la subvenció de pròtesis auditives fins als 16 anys.

Subvencions per a l'adquisició d'audiòfons digitals de qualitat i a un preu baix.

Manca de dotació per a recerques dirigides a aportar una solució terapèutica o preventiva per a persones sordes.

La manca de l'instrumental/aparells adequats a les àrees bàsiques de salut (impedanciometria, neteja del canal auditiu...) comporta la saturació de les consultes en els grans hospitals per consultes que no revesteixen gravetat.

Dins de l'àmbit sanitari, els professionals ofereixen informacions des del punt de vista terapèutic (la llengua oral) i des del punt de vista sociolingüístic (l'LSC).

Canvi en les prestacions ortoprotètiques: no al doble implant, dificultats en les reparacions i diferència entre les diferents comunitats autònomes.

Es continua sense incloure la gratuïtat dels audiòfons als més grans de 16 anys, amb la consegüent discriminació per raó d'edat.

Finançament d'operacions d'implant davant l'adaptació d'audiòfons.

Lentitud en els torns per dur a terme proves audiològiques determinants per al diagnòstic de la hipoacúsia per part de la sanitat pública.

Des de la Seguretat Social (metges i professionals del sector) s'hauria de donar més informació sobre el cost d'aquests aparells, no tan sols de l'operació sinó també, en cas d'avaria o trencament, sobre què podria passar en el tema econòmic, i al mateix temps informar sobre el cost real de cada part de l'aparell coclear i el seu manteniment, tant diari com anual.

7.1.8. Educació

No facilitar l'accés a la formació de les persones sordes afecta greument el seu futur, tant personal com laboral.

Generalització dels incentius a la contractació laboral de tot tipus de treballadors, independentment de si presenten o no discapacitat, la qual cosa perjudica l'accés a l'ocupació de les persones amb discapacitat.

Manca de desenvolupament de la modalitat bilingüe en l'educació primària.

Empitjorament de la formació inicial que reben els professionals que atenen l'alumnat amb sordesa.

Manca d'implantació real i generalitzada del model d'educació bilingüe per a nens sords, des d'infantil fins que acaben els estudis.

Els aparells de freqüència modulada no estan disponibles, des de l'àmbit educatiu CREDA, per a tots els alumnes als quals podrien beneficiar.

La manca de formació en sordesa (detecció, cura específica de l'oïda...) dels pediatres de les àrees bàsiques de salut.

El fet que a les escoles públiques la ràtio d'alumnes per professor cada vegada sigui més precària perjudica l'alumnat amb problemes de dislèxia, sordesa o altres.

Disminució de la quantia atorgada en la beca de necessitats educatives especials.

Amb la Llei de reconeixement de la llengua de signes catalana, l'Administració ofereix la figura del professor de l'LSC en els centres educatius amb alumnat sord.

Degradació de la ràtio entre dotació de professorat, logopedes i professionals de suport en relació amb el nombre d'alumnes amb necessitats específiques.

Els càrrecs de l'Administració relacionats amb la sordesa, bàsicament els directius dels CREDA, han tingut una visió limitada, medicalitzada i antiga de la sordesa. Han prestat poca atenció al que es fa en països avançats i no han escoltat mai les persones sordes. S'han adaptat poc i malament a la modernitat i han dificultat la tasca professional dels que treballaven braç a braç amb els alumnes.

La no-incorporació en percentatges alts de docents sords en els centres educatius d'agrupació de nens sords o d'educació específica. Ells són els qui realment són competents en llengua de signes i poden impartir un ensenyament de qualitat, sense restriccions ni adaptacions.

Desànim dels professors.

Empitjorament de les ràtios del professorat, logopedes, intèrprets de llengua de signes i utilització d'FM a les aules.

Reducció de l'accessibilitat a l'educació docent, tant obligatòria com no obligatòria, de manera que s'empeny l'alumnat a abandonar els estudis abans d'hora sense tenir llibertat d'elecció i se l'obliga a seguir 'alternatives' imposades.

Preparació i formació del professorat en l'atenció d'alumnes amb necessitats específiques.

Abandonament de programes educatius obsolets que mantinguin l'analfabetisme i/o nivells de lectoescriptorura baixos entre els discapacitats auditius en comparació dels seus companys oients.

Ràtio inadequada entre el nombre de professionals específics, com ara intèrprets de llengua de signes i logopedes, i d'alumnes.

Poc impuls a la recerca sobre el bilingüisme llengua de signes/llengua oral. Per exemple, oferint beques de doctorat per a aquest tema.

És necessària més formació per al professorat que atén l'alumnat amb sordesa, especialment en les etapes educatives de secundària obligatòria i postobligatòria. No n'hi ha prou que la formació la rebí l'equip directiu i/o el tutor; l'ha de rebre tot el professorat que atén l'alumne.

La precarització de la formació dels professionals de la docència i la desaparició d'especialitats de magisteri que han d'atendre els col·lectius amb necessitats educatives de suport específic.

Degradació en la dotació d'ajudes tècniques d'última generació a l'aula.

El tipus d'educació que han rebut els nens sords en els darrers vint anys no ha estat valorada pels resultats, sinó per si acontentava tothom en les seves expectatives, tant si eren reals com si no. En la mesura que hi havia diners es feia així. No es treballava amb les famílies per entendre què significava la sordesa, ni es buscava quin projecte era millor per al nen. Estava limitat tant per les capacitats de la direcció dels CREDA com per la manca d'una bona feina amb les famílies.

En el cas dels nens, disposem d'un cribratge universal auditiu neonatal i programes d'atenció precoç, però seguim sense fer un treball específic d'habilitació auditiva basada en la família i el modelatge guiat per part de logopedes, que haurien de canviar el seu paper.

La no-creació d'espais de formació d'adults sords a través d'adults sords ja formats per promoure l'apoderament del col·lectiu.

Deteriorament de la formació inicial dels professionals amb les reformes dels plans d'estudis universitaris anunciats.

Dotació de recursos econòmics per a les famílies quan l'estat no garanteix l'atenció correcta dels alumnes amb necessitats específiques.

Manca de formació per part del Departament d'Ensenyament als professionals que treballen amb alumnat sord.

Temor a la creació de figures dins de l'àmbit educatiu que redundin en una qualitat educativa inferior en comparació de la resta de l'alumnat.

Discriminació a l'escola entre alumnes.

L'escassetat de mitjans de suport (ajustaments raonables, que són un dret, segons la Convenció), especialment per a l'educació inclusiva.

Provisió de serveis d'atenció primerenca especialitzats en la infància amb sordesa.

Calen més mestres d'audició i llenguatge que treballin complementàriament amb els logopedes. Els primers poden tenir més incidència en les orientacions educatives generals cap als professors, aportar estratègies per millorar les habilitats socials de l'alumnat amb sordesa, aportar estratègies per millorar la inclusió de l'alumne dins del grup classe, aportar estratègies per gestionar adequadament la conversa/discussió dins del grup classe, ajudar l'alumne i el professorat en relació amb l'aprenentatge/ensenyament de les àrees curriculars i la seva avaluació. Per la seva banda, el logopeda pot incidir més en els aspectes del llenguatge i la comunicació de l'alumnat amb sordesa.

La poca formació de mestres a les aules de les escoles d'agrupament entorpeix el ritme d'aprenentatge dels nens i nenes sords.

Hores d'interpretació d'LS insuficients als instituts i les universitats per tal que les persones sordes tinguin una educació completa.

Deteriorament de l'educació obligatòria, secundària i professional amb greus atacs discriminatoris a l'educació inclusiva.

Disminució del nombre i la quantia de les beques per continuar els estudis.

Garantir l'atenció continuada, i no tan sols en períodes lectius; en edats primerenques els nens sords necessiten una atenció continuada i no de nou mesos l'any, de manera que s'han de descomptar si hi ha vacances, sortides escolars, baixes mèdiques...

Manca de recerca/avaluacions sobre com s'està desenvolupant a l'escola l'alumnat sord.

Frenar la degradació de la inversió en TIC (plataformes en línia amb intèrprets d'LSC i subtitulació) i posterior implementació que permeti l'accés a la informació i al contingut en els serveis públics.

Cobertura de la despesa en transport per a l'alumnat que es pot beneficiar de la seva escolarització en un centre d'agrupament.

La representació de les famílies de persones sordes a l'hora d'avaluar l'educació és tan important com la de les persones sordes i no se les pot deixar fora, ja que són els representants legals dels seus fills i tenen el dret i el deure de vetllar pels seus drets.

Manca de formació específica i de sensibilització i consciència/compromís sobre la inclusió i el dret a ser diferent amb els mateixos drets (des d'una perspectiva d'equitat) en gran part dels formadors, des de la universitat fins a l'escola.

Disminució de la qualitat de l'equip de freqüència modulada que es distribueix als alumnes amb discapacitat auditiva en els col·legis públics i augment de la llista d'espera; restricció en els col·legis concertats.

Reducció de les activitats extraescolars que faciliten la inclusió social i educativa.

7.1.9. Accés al mercat laboral ordinari

Manca de sords en el món judicial, jutges, advocats fiscals...

Manca d'un sistema d'avaluació per a l'acreditació del domini de l'LSE, que en alguns casos impedeix la incorporació al mercat laboral.

Augmentar la professionalitat dels logopedes que donen suport a les aules.

Impacte de la reforma laboral i la pèrdua d'ajudes en la contractació sobre l'estabilitat en l'ocupació.

Pèrdua d'ajudes a la integració laboral i adaptació al medi laboral.

Dificultats de les persones sordes, tant oralistes com signistes, per accedir a cursos de formació ocupacional per manca d'accessibilitat a la comunicació.

No trobar una feina adequada.

Les dificultats per accedir al món del treball, almenys tal com l'entenem ara.

Possibilitat d'adaptar els llocs de treball a les necessitats de la persona amb dèficit auditiu.

La precarització del mercat laboral i la vinculació de les polítiques socials a la 'inserció laboral' amb una visió reduïda i mercantilista del treball.

Polítiques públiques que tendeixen a afavorir l'ocupació protegida i a desincentivar les accions d'inserció laboral a l'empresa ordinària o a donar-hi suport.

7.1.10. Desigualtat i segregació

No s'han tingut en compte les persones grans sordes, especialment les més vulnerables i sense recursos.

Diferències regionals per a l'accés efectiu a les prestacions sanitàries (inclosos els implants).

Encara se segueix una logopèdia clàssica, pensada en el col·legi, i no es tenen en compte els adults.

Disminució de les ajudes a la dependència i el suport a les famílies en risc social.

Més desigualtats en els àmbits socials i laborals.

En les polítiques públiques no es té en compte un gran sector de la població amb sordesa, com són les persones grans, ja que no disposen d'ajudes per comprar audiòfons i tenen poc accés a les noves tecnologies de la comunicació.

Les situacions de pobresa per a les persones amb discapacitat i les seves famílies, especialment greus en el cas dels nens.

Facilitat per adquirir o llogar un habitatge de protecció oficial en la població amb pèrdua auditiva que ho necessiti.

8. REFERÈNCIES

Introducció

- 1 *Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat* (http://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/11discapacitat/2012_04_11_convencio_drets_persones_discapacitat_catala.pdf).
- 2 *Real decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social* (https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2013/12/03/pdfs/BOE-A-2013-12632-C.pdf).
- 3 *Informe Olivenza 2014*. Observatori Estatal de la Discapacitat (<http://observatoriodeladiscapacidad.info/documentos/informe-olivenza/43-informe-olivenza-2014.html>).
- 4 CUENCA, P., ed. (2012). *Estudios sobre los derechos de las personas sordas*. Institut de Drets Humans Bartolomé de las Casas. Universitat Carlos III. Madrid.
- 5 SUROWIEKCI, J. (2004). *The Wisdom of Crowds. Why the Many Are Smarter Than the Few and How Collective Wisdom Shapes Business, Economies, Societies and Nations*. Doubleday. Random House Inc.
- 6 SUBIRATS, J. (2011). *Otra sociedad, ¿otra política? De «no nos representan» a la democracia de lo común*. Icaria. Llicència Creative Commons de reconeixement no comercial Compartir Igual 2,5 Espanya (http://www.icariaeditorial.com/pdf_libros/otra%20sociedad%20otra%20politica.pdf).
- 7 ORTÚN, V. (2009). *El buen gobierno sanitario*. Springer Healthcare Communications.

Material i mètodes

- 1 FUNDACIÓN SALUD, INNOVACIÓN Y SOCIEDAD. *Visión de la crisis de la sanidad pública en España*. Análisis Prospectivo Delphi.
- 2 LANDETA, T. (1999). *El método Delphi: Una técnica de previsión para la incertidumbre*. Ariel. Practicum.
- 3 INSTITUTE OF PUBLIC CARE (2011). *Three techniques to support option appraisal and evaluation*. Briefing paper. Oxford Brookes University, Regne Unit.
- 4 FUNDACIÓN SALUD, INNOVACIÓN Y SOCIEDAD (2011). *Visión de la crisis de la sanidad pública en España*. Análisis Prospectivo Delphi.
- 5 PEIRÓ, S.; PORTELLA, E. (1993). *El grupo nominal en el entorno sanitario*. Valencia: Institut Valencià d'Estudis en Salut Pública.
- 6 ARTELLS, J. J. et al. (2014). *Barreras a la introducción de una agencia evaluadora para informar la financiación o la desinversión de prestaciones sanitarias del Sistema Nacional de Salud* (http://scielo.isciii.es/scielo.php?pid=S1135-57272014000200005&script=sci_arttext).

General

- ARBETSFÖRMEDLINGEN (2012). *Swedish Public Employment Service. Annual Report*.
- ASOCIACIÓN SOLCOM (2011). *Violaciones en España de la Convención sobre los Derechos Humanos de las Personas con Discapacidad* (Diversidad Funcional) de la ONU (http://www.asociacionsolcom.org/files/documentos/Informe_SOLCOM_2010.pdf).
- BARR, N. (2001). *The Welfare State as a Piggy Bank. Information, Risk, Uncertainty and the Role of the State*. Oxford University Press.
- BOE núm. 255, 24 d'octubre de 2007. Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues.
- BOE núm. 96, de 21 d'abril de 2008. Ratificació de la Convención sobre los derechos de las personas con discapacidad, hecho en Nueva York el 13 de diciembre de 2006 (<https://www.boe.es/boe/dias/2008/04/21/pdfs/A20648-20659.pdf>).
- CARITAS (2013). *Empobrecimiento y desigualdad social*. VIII Informe de l'Observatori de la Realitat Social (http://www.caritas.es/publicaciones_download.aspx?Id=4706).
- COCARMI (2013). *Informe sobre l'impacte de la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat en el marc jurídic de Catalunya*. Fundació de Desenvolupament Comunitari.
- CREIGHTON, J. L. (2005). *The Public Participation Handbook*. Jossey-Bas. A Wiley Imprint.
- CUENCA, P. ed., (2012). *Estudios sobre los derechos de las personas sordas*. Debats de l'Institut Bartolomé de las Casas núm. 20. Dykinson.
- DAVIES, A. et al. (2015). *Evaluation of complex health and care interventions using retrospective matched control methods. Evidence for Better Health Care*. Nuffield Trust (http://www.nuffieldtrust.org.uk/sites/files/nuffield/publication/evaluation_report_final_0.pdf).
- DOMÍNGUEZ, A. B.; ALONSO, P. (2004). *La educación de los alumnos sordos hoy. Perspectivas y respuestas educativas*. Ediciones Aljibe.

- EUROPEAN COMMISSION OF JUSTICE (2011). *Compendium of good practice. Supported Employment for people with disabilities in the EU and EFTA-EEA* (http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/supported_employment_study.compendium_good_practice_en.pdf).
- EUROPEAN DISABILITY FORUM (2014). *Alternative report on the rights of persons with disabilities* (<http://www.age-platform.eu/latest-news-en-gb-6/2598-alternative-report-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-launched-by-european-disability-forum>).
- FIAPAS (2011). *Sordera infantil. Del diagnóstico precoz a la inclusión educativa*. Guía práctica para el abordaje interdisciplinar. Madrid.
- FIAPAS (2004). Manual básico de formación especializada sobre discapacidad auditiva. Madrid, 5a edició.
- GOODRICH, J.; CORNWELL, J. (2008). "Seeing the person in the patient". En: The Point of Care Review Paper. The King's Fund. Londres.
- INTERNATIONAL FEDERATION OF HARD OF HEARING PEOPLE (2008). *Accessibility Guidelines* (<http://www.ifhoh.org>).
- INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION (2015). *World Employment and Social Outlook: the changing nature of Jobs*. ILO Research Department. Ginebra.
- JAUDENES, C. (2010). *Información y comunicación accesible para personas con discapacidad auditiva en los espacios públicos urbanizados*. En: Separata. FIAPAS.
- JUAN, E. et al. (2012). *El bilingüismo oral en niños con pérdidas auditivas: consideraciones para la intervención*. En: Separata. FIAPAS. Madrid.
- LÓPEZ-CASASNOVAS, G. (2015). *El bienestar desigual. ¿Qué queda de los derechos y beneficios sociales después de la crisis?*. Península. Barcelona.
- MASSIE, S. (2015). *Talent management. Developing leadership not just leaders*. The King's Fund (http://www.kingsfund.org.uk/sites/files/kf/field/field_publication_file/talent-management-leadership-in-action-jun-2015.pdf).
- OBSERVATORIO ESTATAL DE LA DISCAPACIDAD (2012). *Información estadística sobre contratación de personas con discapacidad* (www.observatoriodeladiscapacidad.es).
- PEREDA, C. et al. (2012). *Discapacidades e inclusión social*. Col·lecció Estudios Sociales, núm. 33. Obra Social "la Caixa". Barcelona.
- RAMÍREZ, R. et al. (2008). *Business Planning for Turbulent Times. New methods for applying scenarios*. Earthscan Publishing for a Sustainable Future. Londres, Washington, DC.
- SOCIAL CARE INSTITUTE FOR EXCELLENCE (2010). *e-Learning: Managing knowledge to improve social care* (<http://systems.hscic.gov.uk/infogov/records>). <http://systems.hscic.gov.uk/infogov/records>.
- TRANSPARENCY INTERNATIONAL (2014). *Corruption Perception Index*. Corruption by Country, Spain (<https://www.transparency.org/country/#ESP>).
- WORLD HEALTH ORGANIZATION (2002). *Toward a Common Language for Functioning, Disability and Health*. WHO/EIP/GPE/CAS/01.3.
- WORLD HEALTH ORGANIZATION (2015). *People-centred and integrated health services: an overview of the evidence* (<http://www.who.int/servicedeliverysafety/areas/people-centred-care/evidence-overview/en/>).

9. REALITZACIÓ I ASSESSORAMENT

Investigador principal i director operatiu

Fluvià Artells Campaña

BA (Hons) in Design, University of Southampton. GS Disseny Gràfic, Elisava-Pompeu Fabra. Membre de l'International/European Federation of Hard of Hearing (IFHOH-EFHOH). Participació en el 9th World Congress for Hard of Hearing People (Bergen, Noruega, juny del 2012), 2nd International Conference of the World Federation of the Deaf (Sydney, Austràlia, octubre del 2013). Investigador independent. Participacions en conferències, tallers i publicacions relacionades amb la pèrdua auditiva i la sordesa. Persona sorda.

Director tècnic

Joan J. Artells Herrero

Doctor en ciències econòmiques i empresarials (Universitat de Barcelona), M Litt. Social Policy and Health Economics (University of Oxford, Regne Unit), Business Negotiation Diploma (Harvard University, Estats Units). Ha estat investigador en economia regional i serveis públics al Servicio de Estudios Banco Urquijo, cap del Servei de Prospectiva del Departament de Salut i Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya, director general de Planificació Sanitària del Ministeri de Sanitat i Consum, director d'R+D d'Abgar Salud/Adeslas, director d'A&S Economía y Salud Consulting, director de la Fundació Salut, Innovació i Societat (Grupo Novartis Farmacéutica España, Barcelona). És assessor en política sanitària i avaluació econòmica de CIC Control, SL, i consultor associat de Salut, Comunicación y Gestión del Conocimiento, SL.

Supervisora de projecte

M. Antonia Claveria i Puig

Llicenciada en medicina i cirurgia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Especialista en otorinolaringologia. Cap de la Secció d'Hipoacúsia Infantil i d'Implants Coclears de l'Hospital Maternoinfantil Sant Joan de Déu, Esplugues de Llobregat, Barcelona. Participació com a especialista experta en audició infantil en l'elaboració del document del cribratge auditiu neonatal de Catalunya. Coordinadora de la Unitat de Referència de la Hipoacúsia Infantil (URHI) a partir del cribratge auditiu neonatal universal a Catalunya, Servei d'Otorinolaringologia de l'Hospital Sant Joan de Déu. Activitat docent en el màster anual de patologia del llenguatge, Càtedra de Psicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Participacions en ponències, revisions i publicacions de temàtiques relacionades amb la hipoacúsia infantil, el cribratge auditiu neonatal i la implantació coclear pediàtrica.

Assessorament analísticoestadístic

Ricard Meneu de Guillerna

Llicenciat en medicina i cirurgia, doctor en economia, màster en economia de la salut i especialista en medicina preventiva i salut pública. És vicepresident de la Fundació Institut d'Investigació en Serveis de Salut (IISS), a través de la qual desenvolupa la seva activitat investigadora, i exerceix d'editor en cap de Gestión Clínica y Sanitaria (GCS). Docent i ponent en múltiples màsters, diplomes i cursos d'economia de la salut, gestió sanitària, qualitat assistencial i en trobades de societats professionals.

Salvador Peiró Moreno

Llicenciat i doctor en medicina per la Universitat de València i especialista en medicina preventiva i salut pública. Coordinador de l'Àrea de Recerca en Serveis de Salut del Centre Superior de Recerca en Salut Pública (CSISP-FISABIO), responsable del node de la Comunitat Valenciana de la Xarxa de Recerca en Serveis de Salut en Malalties Cròniques (REDISSEC) i coordinador del projecte Atlas de Variaciones en la Práctica Médica en el Sistema Nacional de Salud. També és investigador associat del Centre de Recerca en Economia i Salut de la Universitat Pompeu Fabra (Barcelona) i de l'Institut Aragonès de Ciències de la Salut (Saragossa), i president de la Fundació Institut d'Investigació en Serveis de Salut.

Assessorament de l'àmbit

José L. Linaza

Doctor en psicologia (Oxford). Exdegà i catedràtic de psicologia evolutiva i de l'educació per la Universitat Autònoma de Madrid. Compilador de les teories de Jerome Bruner a Espanya, diverses publicacions. És president de la Fundació Educació i Desenvolupament.

Emilia Sánchez Chamorro

Doctora en medicina per la Universitat de Valladolid. Directora de projectes i innovació de Sant Joan de Déu Barcelona. Metgessa epidemiòloga de l'Estat. Subdirectora general d'Especialitats en Ciències de la Salut al Ministeri d'Educació (2002-2007). Subdirectora general de Formació Sanitària i subdirectora general de Planificació i Formació de RRHH al Ministeri de Sanitat i Consum (1992-2002).

Pilar Calvo i Soler

Mestra, logopeda i llicenciada en pedagogia per la Universitat de Barcelona. Psicopedagoga al CREDA Jordi Perelló. Des de l'any 2009 és professora associada de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) en el grau de logopèdia.

Maria Josep Jarque

Professora i investigadora del Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de Barcelona. Ha publicat diversos estudis relacionats amb l'evolució del llenguatge, l'aportació de l'LS i el seu reconeixement, entre d'altres.

Sílvia Marro

Audiòloga protètica. Llicenciada en psicologia per la Universitat de Barcelona. Audiòloga protètica del CREDA Jordi Perelló. Coautora i col·laboradora de diverses publicacions en l'àmbit de l'audiologia protètica.

Assessorament informàtic i de xarxes

Xavier Garrido

Director de projectes de tecnologies de la informació i gestor de serveis professionals a Comparex España, dirigeix projectes de diversa índole a La Caixa, Aigües de Barcelona, Mutua Universal o Bolsa de Barcelona, entre d'altres. Va ser responsable d'operacions per a Catalunya a Any Help International i actualment gestiona les activitats de solGAT en el disseny i la creació de webs i blogs.

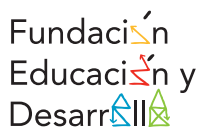
10. COL·LABORACIONS

Sanidad, Comunicación y Gestión del Conocimiento, SL
Barcelona

Hospital Materno infantil Sant Joan de Déu de Barcelona
Esplugues de Llobregat, Barcelona.

Fundación Educación y Desarrollo
Madrid

11. AGRAÏMENTS

Als més de 250 que van participar en la primera, la segona i la tercera fase de l'estudi.

A J. J. Artells, per la lliçó apresada, per l'orientació al llarg del projecte i per l'aposta personal irreductible.

A E. Sánchez i J. L. Linaza, excel·lents llums de gàlib i consellers de màxima confiança.

A M. A. Claveria, P. Calvo, M. J. Jarque, S. Marro, R. Meneu i S. Peiró, pels ànims, el suport i un assessorament impagable.

A M. L. Esteban, pel seu suport incondicional i per la seva tremenda empatia.

A X. Garrido, per la seva habilitat entregant "per a ahir" i facilitant el "transbordament virtual" de la consulta.

A C. Cortés, A. Piñero i R. Campañá, pel refugi humà en moments tensos i "densos".

A J. Garrusta, A. Hernández, L. Bada, M. Renart i A. Sort, per facilitar i completar la comunicació amb l'LSE i l'LSC.

A R. Perich, R. Jané, A. Martínez, M. Vinardell, C. Jáudenes, C. Leal C. Díaz i E. Aroca, per ajudar-me en les indagacions.

A A. Juárez, M. Monfort, M. Valmaseda, P. Alonso i G. Echeita, per oferir-me coneixements als seus col·legis i a les seves llars.

A X. Trias, I. Rognoni, G. Alsina, C. Pellisé i M. Rossell, per rebre'm, escoltar-me i fer-me sentir comprès.

A M. Lechet, S. Fernando, P. Cedillo, J. Gil, A. Garriga, L. Gómez i J. Sánchez, per enriquir i ampliar la meua pròpia visió.

A Zhuxuan, M. Alba i J. Linaza, per les seves aportacions en traducció i gestió de dades.

A A. García-Altés, per treure'm les pors davant les estadístiques.

A Q. Erra, M. del Castillo, A. Guilera i O. Bota, per facilitar-me l'"obra social" que sens dubte aborda aquesta feina.

A D. Bagnoli, per cobrir-me les espatlles en el terreny sociolaboral.

A T. Vilà, E. Soro, J. Subirats, N. Silvestre, N. Carrera i J. M. Prujà, per rebre'm i tractar-me amb afecte i atenció.

A G. Quintana, P. Bosch i D. Baraldés, pel seu interès en la pèrdua auditiva i la sordesa i el seu suport inestimable.

A L. Göller i A. Lindström, per guiar-me a Suècia.

Al germà Quarmby de Sydney, per allotjar-me i cuidar-me. A Jennie Bradbury, per acollir aventurers.

A P. Gallo i L. Martínez, per tenir la mà trencada a l'hora de motivar-me per assumir grans reptes.

A les persones sordes assertives i resilients. Hem d'apoderar-les.

12. ANNEX

Qüestionari base de la consulta

5.1. Crisi econòmica i protecció social

La crisi econòmica prolongada i la incertesa de la seva superació influeixen decisivament en la vulnerabilitat social i la sostenibilitat de les garanties d'inclusió social i del desenvolupament personal de les persones sordes.

5.1.1. Evolució de l'economia

- P01 En els propers cinc anys l'economia espanyola es recuperarà i tornarà a xifres pròximes a les anteriors a la crisi.
- P02 En els propers cinc anys la persistència de l'“austeritat” i les retallades de la despesa pública contribuiran al deteriorament de l'estat del benestar.

5.1.2. Privació social

- P03 En els propers cinc anys la desocupació continuarà per sobre del 21%, segons les prediccions de l'Oficina Internacional del Treball (OIT).
- P04 En els propers cinc anys es mantindrà el nivell actual de pobresa infantil.

5.1.3. Sostenibilitat de recursos i prestacions de finançament públic

Les administracions públiques i les entitats privades estan obligades legalment a proporcionar les prestacions i els serveis d'acord amb criteris explícits d'efectivitat (demostració dels millors resultats) i eficiència (els millors resultats al cost social més baix), i a demostrar-ho.

- P05 En els propers cinc anys es deixaran de finançar les prestacions que no aporten el valor del que costen.
- P06 En els propers cinc anys les institucions, els centres i els professionals implantaran i donaran a conèixer l'avaluació del seu acompliment i els seus resultats per contribuir a l'adopció de les pràctiques més efectives i descartar les ineficaces.
- P07 En els propers cinc anys les prestacions i els serveis actualment dispersos entre diversos departaments es gestionaran de manera integrada.
- P08 En els propers cinc anys, enfront del copagament obligatori amb finalitat recaptadora, s'imposaran aportacions mínimes per a les prestacions més necessàries i eficaces, amb exempcions per a les famílies o persones amb pocs recursos.

5.2. Qualitat institucional de la política social

La protecció contra el deteriorament del nostre estat de benestar reclama moviments associatius organitzats d'alerta, denúncia i reivindicació davant del retrocés en els avenços aconseguits en el reconeixement i l'exercici de drets i l'accés als recursos corresponents.

5.2.1. Bon govern

Tant la corrupció, revelada per Transparència Internacional, com l'estimació de la qualitat de la governabilitat, realitzada pel Banc Mundial, són per a Espanya fets que resten qualitat institucional i bon govern a la política social.

- P09 En els propers cinc anys es mantindran el dèficit democràtic i l'opacitat en la rendició de comptes, associats, actualment, a institucions públiques i organitzacions finançades amb diner públic.
- P10 En els propers cinc anys la selecció per mèrits professionals demostrats substituirà la designació per criteris de fidelitat política d'alts càrrecs directius i gestors de les administracions públiques.

5.2.2. Participació independent i efectiva

Les administracions públiques han de garantir de manera verificable la plena independència i la participació conjunta de l'associacionisme en les decisions relatives al disseny de recursos i serveis, a la seva prioritjació i a la seva prestació, així com a l'avaluació del seu impacte social.

- P11 En els propers cinc anys la cúpula dels organismes de defensa dels drets de les persones sordes impulsarà processos transparents i independents de revisió i avaluació de l'execució d'accions i programes.
- P12 En els propers cinc anys el moviment associatiu de les persones sordes aconseguirà un abast i una eficàcia més gran de les accions de sensibilització i educació de la ciutadania, els empleats públics, els agents socials i els càrrecs polítics en els principis de la no-discriminació i la igualtat d'oportunitats dels ciutadans amb discapacitat auditiva.
- P13 En els propers cinc anys l'associacionisme de les persones sordes consolidarà la coexistència sense segregació entre les organitzacions de persones sordes, tant les usuàries de llengües orals com les usuàries de llengües orals i de signes.
- P14 En els propers cinc anys el moviment associatiu dels ciutadans sords reivindicarà els objectius d'un pla estratègic propi que asseguri l'exercici efectiu de tots els seus drets, la suficiència de recursos necessaris i la valoració de la seva utilització, i es dotarà d'aquest pla.

5.3. Dret a decidir autònomament de manera informada

L'entorn familiar de la infància i el jovent sord constitueix el nucli central de les decisions i eleccions fonamentals per canalitzar amb plenitud el seu itinerari vital.

- P15 En els propers cinc anys les persones sordes i les seves famílies exerciran sense limitacions el seu dret a decidir, amb informació comprensible, solvent i no esbiaixada en relació amb les opcions i conseqüències d'intervencions clíniques, tecnologia audiològica, opcions lingüístiques i comunicatives i plantejaments pedagògics.
- P16 En els propers cinc anys les persones sordes i les seves famílies obtindran de les administracions públiques el ple reconeixement i asseguraran les condicions per a l'adquisició i l'aprenentatge de la llengua de signes en els projectes educatius dels centres escolars en condicions d'igualtat i de complementarietat amb la llengua oral.
- P17 En els propers cinc anys les preferències i experiències de les persones sordes i les seves famílies formaran part de manera imprescindible de l'avaluació i millora de la qualitat d'intervencions i programes sanitaris, educatius, de sensibilització social i d'accessibilitat universal.

5.4. Accessibilitat: comunicació i entorn

L'accessibilitat universal comprèn el conjunt de mesures per assegurar l'ús i gaudi, en igualtat de condicions amb les altres persones, dels habitatges, espais i instal·lacions públics, béns, productes i serveis, així com de la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació. Inclou l'eliminació de la contaminació acústica en edificis i espais construïts, la disponibilitat de recursos auditius (bucles magnètics, FM...) i recursos visuals (sistemes de senyalització/visualització, subtitulació i disponibilitat d'interpretació del llenguatge de signes en espais i serveis públics).

- P18 En el transcurs dels propers cinc anys l'Administració regularà i farà complir sense dilació les condicions legals bàsiques i les obligacions d'accessibilitat, supressió de barreres i compensació educativa i laboral de limitacions funcionals dels ciutadans sords.
- P19 En el transcurs dels propers cinc anys s'establiran conjuntament amb el moviment associatiu de les persones sordes les condicions mínimes de les adaptacions i els suports complementaris facilitadors de l'accessibilitat i la no-discriminació.
- P20 En el transcurs dels propers cinc anys els projectes urbanístics i els espais construïts, especialment els centres docents i els llocs d'oci, es condicionaran lliures de contaminació acústica respectant els nivells de risc acústic que estableix l'OMS.

- P21 En el transcurs dels propers cinc anys s'eliminarà el tractament informatiu discriminatori i degradant de la sordesa als mitjans de comunicació.

5.5. Sanitat

Tant la prevenció com el diagnòstic mèdic, la intervenció quirúrgica precoç i el seguiment sistemàtic de l'evolució clínica i audiològica són decisius per identificar la pèrdua auditiva, prevenir que s'agreugi i afavorir-ne la rehabilitació.

5.5.1. L'itinerari crític: detecció, identificació, diagnòstic i intervenció

- P22 En els propers cinc anys es verificarà el compliment sense excepcions dels programes de detecció precoç de les sordeses infantils per impulsar la disminució dels casos neonatals no detectats d'hipoacusia i les intervencions tardanes.
- P23 En els propers cinc anys el registre, l'anàlisi i la publicitat de la manifestació de l'experiència assistencial de les persones afectades i les seves famílies seran imprescindibles per millorar la coordinació medicosocial i la integració de l'atenció clínica i psicolingüística.
- P24 En els propers cinc anys s'acreditaran oficialment i regularment els coneixements i les competències de tots els professionals amb responsabilitat definida en l'itinerari assistencial i rehabilitador de les persones sordes.
- P25 En els propers cinc anys els aspectes d'educació per a la salut i prevenció de la salut pública coneixeran un impuls prioritari en planificació familiar, salut laboral i envelliment.
- P26 En els propers cinc anys es garantirà el compliment de l'obligació de facilitar les mesures de suport –inclosa la interpretació a la llengua de signes– al consentiment informat i a la comprensió dels missatges de naturalesa clínica i salut pública.
- P27 En els propers cinc anys se superarà definitivament la concepció clínica de la discapacitat dels actuals barems de qualificació de la gravetat de la sordesa i s'incorporaran criteris de valoració socioculturals.
- P28 En els propers cinc anys es prioritzarà la recerca per millorar les indicacions i la selecció de candidats, la tolerància i els resultats associats als implants i els reimplants coclears enfront de la tecnologia audiològica.

5.6. Educació

El sistema educatiu va conèixer un avenç radical amb la transformació de l'“educació especial” –segregadora– cap a la inclusió de la infància i el jovent amb sordesa en el sistema educatiu ordinari. L'organització, els recursos i les adaptacions associades a aquest progrés han permès avançar en el desenvolupament del potencial personal de l'alumne sord.

Davant del deteriorament progressiu del finançament públic emergeix la necessitat de consolidar els avenços aconseguits i promoure intervencions educatives innovadores que tinguin un valor demostrat.

5.6.1. Educació inclusiva sense segregació

- P29 En els propers cinc anys les administracions han d'assegurar l'exercici del dret a l'aprenentatge, el coneixement i l'ús de l'opció de modalitat lingüística triada –respecte a la Convenció internacional dels drets dels infants– en un entorn d'ensenyament inclusiu.
- P30 En els propers cinc anys les persones sordes participaran en l'avaluació i la millora de l'eficàcia dels projectes educatius per al ple desenvolupament de les capacitats de l'alumnat amb sordesa.
- P31 En els propers cinc anys es concedirà la màxima prioritat a la introducció i consolidació de sistemes d'informació i procediments de reconeixement i difusió de la bona pràctica (*benchmarking*).
- P32 En els propers cinc anys la situació de precarietat de recursos per a l'actualització de coneixements i competències de tots els professionals responsables de l'atenció i educació dels alumnes sords continuarà estancada.

- P33 En els propers cinc anys es prioritzarà la millora de l'eficàcia de l'aportació del sistema educatiu a l'adquisició d'habilitats socials i accés al mercat laboral ordinari.
- P34 En els propers cinc anys es realitzaran i s'avaluaran programes de sensibilització i informació d'equips directius, professorat i professionals i tècnics de tots els nivells educatius en l'atenció de les necessitats educatives de l'alumnat amb sordesa.

5.7. Accés al mercat laboral ordinari

L'acció combinada del marc regulador i la contribució dels serveis especialitzats d'intermediació busquen millorar la inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat auditiva a partir de la seva situació específica, acompanyant-les en el procés d'accés, desenvolupament professional i consolidació en l'ocupació.

En les circumstàncies actuals del mercat de treball –especialment la greu anomalia de l'atur juvenil– és fonamental el manteniment dels èxits adquirits i la identificació i activació d'oportunitats de millora.

5.7.1. Inclusió sociolaboral

- P35 En els propers cinc anys s'establiran i es faran accessibles als ciutadans les estadístiques corresponents a l'exercici del dret al treball per part de les persones amb sordesa, tant per estendre les bones pràctiques com per eradicar les vulneracions del marc legal.
- P36 En els propers cinc anys el manteniment de la incertesa en la recuperació de l'atur general empitjorarà l'accés de la població amb sordesa –especialment la població juvenil– al mercat ordinari de treball.
- P37 En els propers cinc anys el moviment associatiu i les organitzacions sindicals promouran activament la recerca i publicació de l'impacte de la crisi econòmica en l'ocupació ordinària protegida i l'ocupació autònoma de les persones amb discapacitat.
- P38 En els propers cinc anys persistiran sense revisió a l'alça les subvencions vigents per contractació i les bonificacions en les quotes empresarials de la Seguretat Social i l'impost de societats.
- P39 En els propers cinc anys augmentaran les excepcions al compliment de la proporció de reserva de llocs de treball establerta legalment.
- P40 En els propers cinc anys s'eliminarà la discriminació laboral per raó de sexe en els programes i les accions d'accés al mercat laboral ordinari de les persones sordes.

